

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารการพัฒนาเมืองของเทศบาลเมืองปากซัน แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการพัฒนาเมือง
3. บริบทเทศบาลเมืองปากซัน แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หรือพอใจ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย ดังนี้

Fitzagrald and Durant (1980, p 589 อ้างถึงใน สงคราม สมุทรหัล้า, 2552, หน้า 34) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะ (Public Service Satisfaction) ว่าหมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการให้บริการของหน่วยงานโดยมีพื้นฐานที่เกิดจากการรับรู้ (Perceptions) ถึงการส่งมอบบริการที่แท้จริงซึ่งการประเมินผลนี้จะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับและเกณฑ์ (Criteria) ที่แต่ละบุคคลตั้งไว้รวมทั้งการตัดสิน (Judement) ของบุคคลนั้นด้วย

Mullins (1985, p. 280 อ้างถึงใน สงคราม สมุทรหัล้า, 2552, หน้า 35) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในหลาย ๆ ด้าน เป็นสภาพภายในที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในความต้องการหรือคาดหวัง

Kotler (1994, p. 152) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจว่าเป็นระดับความรู้สึก ที่มีผลมาจากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ผลจากการทำงานหรือประสิทธิภาพกับความคาดหวังของลูกค้าโดยลูกค้าได้รับบริการหรือสินค้าต่ำกว่าความคาดหวังจะเกิดความไม่พึงพอใจแต่ถ้าตรงกับความคาดหวังลูกค้าจะเกิดความพอใจและถ้าสูงกว่าความคาดหวังจะเกิดความประทับใจ

Chaphin (1998, p. 256) กล่าวว่าความพึงพอใจตามคำจำกัดความของพจนานุกรมทางด้านจิตวิทยา หมายถึง เป็นความรู้สึกในขั้นแรกเมื่อบรรลุถึงจุดหมาย โดยมีแรงกระตุ้น

กชกร เป้าสุวรรณ และคณะ (2550, หน้า 25) ความพึงพอใจ หมายถึง สิ่งที่เราควรจะเป็นไปตามความต้องการ ความพึงพอใจเป็นผลของการแสดงออกของทัศนคติของบุคคลอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีประสบการณ์ ที่มนุษย์เราได้รับอาจจะมากหรือน้อยก็ได้ และเป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ แต่เมื่อใดสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้บรรลุจุดหมายได้ก็จะเกิดความรู้สึกบวก เป็นความรู้สึกที่พึงพอใจ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสิ่งนั้นสร้างความรู้สึกผิดหวัง ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทางลบเป็นความรู้สึกไม่พึงพอใจ

สรชัย พิศาลบุตร (2550, หน้า 19) ความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ หมายถึง การที่ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการได้รับสิ่งที่ต้องการแต่ต้องอยู่ในขอบเขตที่ผู้ให้บริการสามารถจัดหาบริการให้ได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีงาม

รงทอง พนธรา (2550, หน้า 6) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยม และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับและเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

สรชัย พิศาลบุตร (2550, หน้า 21) ความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ หมายถึง การที่ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการได้รับสิ่งที่ต้องการแต่ต้องอยู่ในขอบเขตที่ผู้ให้บริการสามารถจัดหาบริการให้ได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีงาม

สุภัทรา มิ่งปรีชา (2551, หน้า 11) ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดขึ้นก็

ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันไป

จากความหมายของความพึงพอใจของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การรับรู้ของบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยปรากฏออกมาในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยพอใจหรือไม่พอใจ ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้

2. องค์ประกอบของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ การประเมินคุณภาพของการบริการอันเป็นสิ่งที่ผู้รับบริการคาดหวังว่าจะได้รับจากการให้บริการ โดยที่ความพึงพอใจของผู้รับบริการจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ (อเนก สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อตุลวัฒนกิจ, 2548, หน้า 174)

1. การรับรู้คุณภาพของผลิตภัณฑ์บริการ อันเป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการได้สัญญาว่าจะให้ โดยผู้รับบริการมีความคาดหวังต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์บริการ ความมากน้อยของคุณภาพของสิ่งที่ได้รับจะเป็นตัวกำหนดถึงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการนั่นเอง

2. การรับรู้คุณภาพของการนำเสนอบริการ ซึ่งผู้ให้บริการดำเนินการนำเสนอผ่านการแสดงออกต่าง ๆ ในกระบวนการบริการ โดยผู้รับบริการจะประเมินว่าผู้ให้บริการดำเนินการบริการอย่างเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ผู้ให้บริการมีความเต็มใจและจริงใจเพียงใดในการบริการ การรับรู้เหล่านี้ช่วยให้ผู้รับบริการประเมินคุณภาพการบริการได้อย่างมีเหตุและผล ซึ่งจะนำไปสู่ความพึงพอใจในการรับบริการ

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

Kotler and Armstrong (2002, p. 126) รายงานว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจ (Motive) หรือแรงขับเคลื่อน (Drive) เป็นความต้องการที่กดดันจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางชีววิทยา (Biological) เกิดขึ้นจากสภาวะตึงเครียด เช่น ความหิวกระหายหรือความลำบากบางอย่างเป็นความต้องการทางจิตวิทยา (Psychological) เกิดจากความต้องการยอมรับ (Recognition) การยกย่อง (Esteem) หรือการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน (Belonging) ความต้องการส่วนใหญ่อาจไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้น ความต้องการ

กลายเป็นสิ่งจูงใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดความตื่นเครียด โดยทฤษฎีที่ได้รับคามนิยมมากที่สุด มี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ และทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์

1. ทฤษฎีแรงจูงใจของอับราฮัม มาสโลว์ ค้นหาวิธีที่จะอธิบายว่าทำไมคนจึงถูกผลักดันโดยความต้องการบางอย่าง ณ เวลาหนึ่ง ทำไมคนหนึ่งจึงทุ่มเทเวลาและพลังงานอย่างมากเพื่อให้ได้มาซึ่งความปลอดภัยของตนเองแต่อีกคนหนึ่งกลับทำสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้ได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น คำตอบของมาสโลว์ คือ ความต้องการของมนุษย์จะถูกเรียงตามลำดับจากสิ่งที่กดดันมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด ทฤษฎีของมาสโลว์ได้จัดลำดับความต้องการตามความสำคัญ คือ

1.1 ความต้องการทางกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการพื้นฐาน คือ อาหาร ที่พัก อากาศ ยารักษาโรค

1.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการเพื่อความอยู่รอด เป็นความต้องการในด้านความปลอดภัยจากอันตราย

1.3 ความต้องการทางสังคม (Social needs) เป็นความต้องการการยอมรับจากเพื่อน

1.4 ความต้องการยกย่อง (Esteem needs) เป็นความต้องการการยกย่องส่วนตัว ความนับถือ และสถานะทางสังคม

1.5 ความต้องการให้ตนประสบความสำเร็จ (Self-Actualization needs) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล ความต้องการทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ

บุคคลพยายามที่สร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกก่อนเมื่อความต้องการนั้นได้รับความพึงพอใจ ความต้องการนั้นก็หมดลงและเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลพยายามสร้างความพึงพอใจให้กับความต้องการที่สำคัญที่สุดลำดับต่อไป ตัวอย่าง เช่น คนที่อดอยาก (ความต้องการทางกาย) จะไม่สนใจต้องงานศิลปะชิ้นล่าสุด (ความต้องการสูงสุด) หรือไม่ต้องการยกย่องจากผู้อื่น หรือไม่ต้องการแม้แต่อากาศที่บริสุทธิ์ (ความปลอดภัย) แต่เมื่อความต้องการแต่ละขั้นได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะมีความต้องการในขั้นลำดับต่อไป

2. ทฤษฎีแรงจูงใจของฟรอยด์ ซิกมันด์ ฟรอยด์ ตั้งสมมุติฐานว่าบุคคลมักไม่รู้ตัวมากนักกว่าพลังทางจิตวิทยามีส่วนช่วยสร้างให้เกิดพฤติกรรม ฟรอยด์ พบว่า บุคคล

เพิ่มและควบคุมสิ่งเร้าหลายอย่าง สิ่งเร้าเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมอย่างสิ้นเชิง บุคคลจึงมีความฝัน พุดคำที่ไม่ตั้งใจพูด มีอารมณ์อยู่เหนือเหตุผลและมีพฤติกรรมหลอกลอนหรือเกิดอาการวิตกกังวลอย่างมาก

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่องานที่ตนได้ปฏิบัติอยู่ ซึ่งความพึงพอใจจะมีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่มีวันสิ้นสุด สามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม บุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้ว ฉะนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องสำรวจตรวจสอบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์การให้สอดคล้องกับความต้องการตลอดไป ทั้งนี้เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์การหรือหน่วยงานที่ตั้งไว้

4. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจนั้น สามารถพิจารณาได้จากแนวคิดเกี่ยวกับหลักการของการให้บริการสาธารณะ ดังนี้

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยทำให้งานประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานเกี่ยวกับการให้บริการ นอกจากผู้บริการจะดำเนินการให้ผู้ทำงานเกิดความพอใจในการทำงานแล้ว ยังจำเป็นต้องดำเนินการที่จะทำให้ผู้มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจด้วย เพราะความเจริญก้าวหน้าของงานบริการเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้นผู้ให้บริการที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งในการให้บริการ เป้าหมายสำคัญของการบริการ คือ การสร้างความพึงพอใจในการให้บริการ Millet (1954, pp. 394-400) ได้ให้ทัศนะว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อบริการของหน่วยงานของรัฐควรพิจารณาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหารงานภาครัฐที่มีฐานคติที่ว่า คนทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้น ประชาชนทุกคนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่มุมของกฎหมาย ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการ ประชาชนจะได้รับปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรการให้บริการเดียวกัน

2. การให้บริการที่ตรงเวลา (Timely Service) หมายถึง การให้บริการจะต้องมองว่าให้บริการสาธารณะจะต้องตรงเวลา ผลของการปฏิบัติงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิภาพเลยถ้าไม่มีการตรงเวลา ซึ่งจะสร้างความไม่พอใจให้กับประชาชน

3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) หมายถึง การให้บริการจะต้องมองว่าให้บริการสาธารณะจะต้องมีลักษณะมีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม (The right quantity at the right geographical location) นอกจากนี้ มิลเลท ยังเห็นว่าความเสมอภาคหรือการตรงเวลาจะไม่มีมีความหมายเลยถ้าจำนวนการบริการที่ไม่เพียงพอและสถานที่ตั้งที่ให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมแก่ผู้มารับบริการ

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก ไม่ยึดความพึงพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ตาม

5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) หมายถึง การให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือการเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

5. การวัดความพึงพอใจ

ภณิดา ชัยปัญญา (2542, หน้า 28) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจสอบถามความพอใจในด้านต่าง ๆ กัน

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจที่สามารถทราบความพึงพอใจโดยสังเกตจากพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กริยาท่าทางซึ่งวิธีนี้ต้องอาศัยการสังเกตอย่างจริงจังและมีระเบียบแบบแผน

6. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของหน่วยงานภาครัฐ

Millet (1954, p. 397 อ้างถึงใน นพคุณ ดิลกภากรณ, 2546, หน้า 12) ได้ให้ทัศนะว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการของหน่วยงานภาครัฐนั้น โดยได้

สรุป ประเด็นว่าเป้าหมายที่เป็นที่นิยมมากที่สุดที่ผู้ปฏิบัติต้องยึดถือไว้เสมอในหลักการ 5 ประการ คือ

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหารงานภาครัฐที่มีฐานของความคิดว่าทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในทุกแง่มุมของกฎหมายไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

2. การให้บริการที่ตรงเวลา (Timely Service) หมายถึง ในการให้บริการจะต้องมองว่าการให้บริการจะต้องตรงเวลา ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลย ถ้าไม่มีการตรงเวลา ซึ่งการตรงเวลาจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน

3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) หมายถึง การให้บริการจะต้องมีลักษณะ ที่มีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม (The right quantity at the right geographical Location) มิลเลทท์ (Millet) เห็นว่า ความเสมอภาคหรือการตรงเวลาจะไม่มี ความหมายเลย ถ้ามีจำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอและสถานที่ตั้งที่ให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การให้บริการที่เป็นไป อย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณชนเป็นหลักไม่ใช่ยึดตามความพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้

5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การให้บริการที่มีการปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

จากความหมายของความพึงพอใจที่มีผู้ให้ไว้ตามกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือมีความชื่นชอบพอใจต่อการที่บุคคลอื่นกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งตอบสนองความต้องการของบุคคลหนึ่งที่ปรารถนาให้กระทำในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันหรือมีความพึงพอใจมากขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละบุคคลและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจตลอดจนสิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งอาจสามารถ

ทำให้ระดับความพึงพอใจแตกต่างกันได้ เช่น ความสะดวกสบายที่ได้รับความสวยงาม ความเป็นกันเอง ความภูมิใจ การยกย่อง การได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการและความศรัทธา เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการพัฒนาเมือง

1. ความหมายของการพัฒนา

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ดังนี้

วิทยากร เชียงกูล (2540, หน้า 23) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนา หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น คือ มีอาหารที่มีคุณค่ากิน มีสุขภาพดีทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิต มีงานทำ เดินทางไปมาติดต่อสื่อสารกันได้ทางใดทางหนึ่ง มีชีวิตความเป็นอยู่ ครอบครัวยุ้ยเฟ้อ บ้าน และสิ่งแวดล้อมที่ดี

ไชยรัตน์ เจริญสินโอสถ (2542, หน้า 1-2) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา โดยแบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ช่วงเวลา คือ

1. ในช่วงแรก ๆ การพัฒนา หมายถึง การทำให้ทันสมัยอย่างสังคม ตะวันตก โดยการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาอุตสาหกรรมและการเมือง โดยมีชื่อเรียกว่า ทฤษฎีการทำให้ทันสมัย (Modernization theory)

2. ในระยะต่อมา นักวิชาการได้ตระหนักว่า การพัฒนาที่ทำให้ทันสมัย สร้างปัญหามากมาย เช่น ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการพึ่งตนเองไม่ได้

3. ในช่วงปี ค.ศ. 1970 มีการต่อต้านทฤษฎีการทำให้ทันสมัยและเกิดแนวคิดใหม่ ๆ ขึ้น เช่น แนวคิดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยท้องถิ่นและชุมชน และแนวคิดที่เรียกร้องให้มนุษย์กลับมาใกล้ชิดกับธรรมชาติ

สนธยา พลศรี (2547, หน้า 31) การพัฒนา โดยความหมายจากรูปศัพท์จึง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตองงามและดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ ความหมายดังกล่าวนี้ เป็นที่มาของความหมายในภาษาไทยและเป็นแนวทางในการกำหนดความหมายอื่น ๆ

Reeder (1971, p. 157 อ้างถึงใน โสภณ โสภณ, 2540, หน้า 33) ให้ความหมายของ “การพัฒนา” ว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ 1) ความแตกต่าง เช่น ปริมาณและคุณภาพของบริการข้อมูล

และข่าวสาร ฐานะทางสังคมบทบาทและอาชีพ เป็นต้น 2) การใช้ประโยชน์จากบริการที่มีอยู่และเพิ่มขึ้น 3) มีเทคโนโลยีและควมามีประสิทธิภาพกระจายทั่วทุกสังคม 4) มีความเชื่อและความไม่เชื่อ เช่น เป้าประสงค์ ความเชื่อพื้นฐาน ค่านิยม โอกาสและการสนับสนุน 5) ทักษะคติ เช่น ช่วยเหลือตนเอง มีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรมนุษย์ และมีความคิดริเริ่มมากขึ้น

Dudley Seers (1969, p. 153 อ้างถึงใน ปกรณ์ ปรียากร, 2546) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง การขจัดความยากจน ความอดอยาก การขจัดความเจ็บไข้ได้ป่วย โดยมุ่งเน้นให้มีรายได้ มีงานทำ มีเสรีภาพขั้นพื้นฐาน มีโอกาสในการได้รับบริการสาธารณะต่าง ๆ หรือ การพัฒนา หมายถึง การสร้างสภาพการณ์ด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงเสริมสร้างคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ให้ดีขึ้นและในบทความอันมีชื่อเสียง เรื่อง ความหมายของการพัฒนาของ Dudley Seers อีกประการหนึ่งชี้ให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายเบื้องต้นในการพัฒนาประเทศ คือ การแสวงหาเส้นทางเพื่อแก้ปัญหาความอดอยาก หรือภาวะทุพโภชนาการ แก้ปัญหาความยากจนและแก้ปัญหาด้านการเจ็บไข้ได้ป่วยของประชาชน เพราะปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่บั่นทอนและทำลายศักยภาพของปัจเจกบุคคล กับจะนำความยุ่งยากมาสู่สังคมในที่สุด

Ewert (1991, p. 84 อ้างถึงใน จินตนา สุจจันท์, 2556, หน้า 75) ได้กล่าวว่า คำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าพัฒนา คือ คำว่า relief และ rehabilitation โดยคำว่า relief หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในระยะสั้นกับประชาชนที่ประสบกับหายนะจากภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์และธรรมชาติ เช่น สงคราม แผ่นดินไหว พายุไต้ฝุ่น ความช่วยเหลือที่ให้อาจเป็นอาหาร น้ำดื่ม ผ้าห่ม ที่พักอาศัย และยารักษาโรค ในขณะที่คำว่า Rehabilitation เป็นการให้ความช่วยเหลือหลังจากผ่านการช่วยเหลือระยะสั้นไปแล้ว เป็นความพยายามช่วยสร้างคุณภาพชีวิตของผู้ประสบภัยพิบัติให้กลับมาดีเหมือนเดิม เช่น การสร้างบ้านที่อยู่อาศัยให้กับผู้เดือดร้อนจากแผ่นดินไหว น้ำท่วม หรือสงคราม ส่วนใหญ่โครงการเหล่านี้ใช้เวลา 1 ปี หรือ 2 ปี เป็นการช่วยให้คนสามารถกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติได้อีกครั้ง ส่วนคำว่า Development หรือการพัฒนา จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของความทุกข์ยากและความยากจน เป็นความพยายามในการแก้ปัญหาพื้นฐานของสังคม โดยการเข้าไปเกี่ยวข้อง และเป็นกระบวนการที่ยาวนานกว่า

จากความหมายที่นักวิชาการต่างประเทศให้ไว้ การพัฒนาจึงหมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น

ความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ ความเป็นธรรมในสังคม ความเสมอภาคทางการเมือง และการรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศใดประเทศหนึ่ง ด้วยวิธีการพัฒนาที่สมดุล ใช้วิธีการบริหารที่เหมาะสม เพื่อให้ประเทศก้าวหน้า และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตาม วัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ภายใต้คำจำกัดความดังกล่าว

โดยสรุปการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ชีวิตดีขึ้น เริ่มตั้งแต่ กระบวนการพัฒนาที่ยึดทฤษฎีการพัฒนาเพื่อสร้างความทันสมัย (Modernization) และ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจนถึงการพัฒนาแบบยั่งยืน คือ การพัฒนาที่สามารถ ตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของคนในยุคปัจจุบันโดยไม่ทำลายความสามารถ ของคนในยุคต่อ ๆ ไป ที่จะตอบสนองความต้องการของเขาในอนาคต

2. การบริหารเพื่อการพัฒนา

การบริหารเพื่อการพัฒนา (Administration of development) หรือ a of d หรือการบริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนา หมายถึง การที่นักวิชาการหรือผู้รู้ให้ ความสำคัญกับการบริหารที่ต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐ ในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการปฏิบัติการ (Action) หรือเป็นกิจกรรม (Activity) หรือ การบริหารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานตามนโยบายหรือแผน หรือแผนงาน และโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิบัติงานตามแผนงานพัฒนา ทั้งหมด (Development programs) ด้วยวิธีต่าง ๆ

การบริหารการพัฒนา มีความหมายครอบคลุมลักษณะสำคัญอย่างน้อย 12 ประการ ดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2553, หน้า 57-58)

1. การบริหารการพัฒนาเป็นแนวคิด วิธีการ หรือแนวทางการบริหารจัดการ ของภาครัฐอย่างหนึ่งที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้ในการบริหาร ราชการ
2. เป็นการบริหารเพื่อการพัฒนา หรือการบริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม การพัฒนา
3. เป็นการพัฒนาการบริหาร หรือการปรับปรุงการบริหารของหน่วยงาน
4. มีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ (Goal or objective) เพื่อการพัฒนาหรือ การเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน

5. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผน หรือกำหนดทิศทาง การเปลี่ยนแปลงไว้ล่วงหน้า (Planned change)
6. เป็นกระบวนการ (Process) โดยกระบวนการมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ มีขั้นตอนในการดำเนินงาน มีการดำเนินงานหรือมีกิจกรรม มีระบบ และถูกกฎหมาย
7. เน้นการลงมือปฏิบัติจริง หรือเน้นกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ (Action or activities)
8. เป็นการบริหารงานราชการทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน (Internal and external administration)
9. เป็นการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการต่าง ๆ (Policy, plan, program, project)
10. เป็นการปฏิบัติงานที่ให้ความสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริหาร (Economic, social, political, and administrative aspects)
11. การปฏิบัติงานต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน (Serve people needs)
12. เป็นการพัฒนาเฉพาะด้านเฉพาะเรื่อง (Sectoral development) เช่น การพัฒนาเมือง พัฒนาชนบท หรือการพัฒนาเศรษฐกิจ

3. ความหมายการบริหารการพัฒนาเมือง

การอธิบายความหมายของการบริหารการพัฒนาเมือง โดยเริ่มต้นจากความหมายของเมืองเป็นลำดับแรก ตามด้วยการอธิบายความหมายและการพัฒนาเมือง

3.1 เมือง

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2553) ได้ให้คำนิยามของคำว่า ‘เมือง’ (urban areas) ไว้ว่า เป็นพื้นที่ที่มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และอยู่กันอย่างหนาแน่น ในพื้นที่เมืองจึงเต็มไปด้วยผู้คน อาคาร บ้านเรือน สถานประกอบการ และสิ่งก่อสร้างในลักษณะต่าง ๆ พื้นที่เมืองอาจมีขนาดแตกต่างกัน อาจเป็นเมืองใหญ่มากหรือเป็นมหานครที่มีผู้คนอาศัยอยู่หลายล้านคน มีตึกرامแน่นขนัด ลักษณะสำคัญของความเป็นเมือง คือ มีประชากรจำนวนมากและมีประชากรหนาแน่นและหลากหลาย มีอาคารบ้านเรือนจำนวนมาก ประชากรส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพด้านเกษตรกรรม มีการจัดระเบียบการอยู่ร่วมกัน มีการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ และมีความเจริญก้าวหน้า

3.2 การบริหารการพัฒนาเมือง

การบริหารการพัฒนาตรงกับภาษาอังกฤษว่า ‘Development Administration’ แม้คำนี้จะประกอบด้วย 2 คำ คือ การพัฒนา ‘Development’ และ การบริหาร ‘Administration’ แต่การบริหารการพัฒนาก็ได้แปลความหมายไปต่างความหมายของคำแต่ละคำ การบริหารการพัฒนาเป็นคำที่มีความหมายในตัวเองที่มีผู้ให้ความหมายของคำนี้ไว้หลากหลายดังนี้

Riggs ให้ความหมายของการบริหารการพัฒนาไว้สองความหมาย คือ (1) การบริหารงานโครงการพัฒนา โดยเฉพาะวิธีการที่ใช้ในการองค์การโดยเฉพาะรัฐบาลในการที่จะทำให้นโยบายและเป้าหมายที่วางไว้เพื่อการพัฒนาบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ และ (2) การบริหารการพัฒนาจะเกี่ยวข้องกับการเพิ่มสมรรถนะทางการบริหาร ซึ่งเป็นการพัฒนาวิธีการในการบริหารทั้งในด้านการวัสดุ เงิน และการจัดการ เพื่อรวมทรัพยากรต่าง ๆ ในการที่จะนำมาใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Swerdlow กล่าวว่า การบริหารการพัฒนา หมายถึง การบริหารกิจการที่มีใช้งานประจำแต่เป็นงานที่ริเริ่มขึ้นใหม่ในหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ยังไม่มีการวางกฎเกณฑ์

Gantt ได้ให้ความหมายที่ค่อนข้างครอบคลุมและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปจนถึงปัจจุบันว่า การบริหารการพัฒนาหมายถึง การบริหารนโยบาย แผน และโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้

การบริหารการพัฒนา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้การพัฒนาเมืองประสบความสำเร็จ ทั้งการจัดระบบและกระบวนการในการดำเนินงานพัฒนา การนำทรัพยากรทุกด้าน ทั้งทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรธรรมชาติ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา

ส่วนการบริหารการพัฒนาเมืองได้มี การบริหารการพัฒนาเมือง เป็นการบริหารจัดการเพื่อให้การพัฒนาเมืองประสบความสำเร็จ ผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการบริหารการพัฒนาเมืองที่สำคัญในประเทศประชาธิปไตย

3.3 วัตถุประสงค์ของการบริหารการพัฒนาเมือง

การบริหารการพัฒนาเมืองเป็นการบริหารจัดการเพื่อให้การพัฒนาเมืองประสบความสำเร็จ ผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการบริหารการพัฒนาเมืองที่สำคัญในประเทศประชาธิปไตยปัจจุบัน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เป็นไปตามอุดมการณ์

ประชาธิปไตยที่สนับสนุนให้ประชาชนมีอำนาจปกครองตนเอง สำหรับประเทศที่มีการใช้อำนาจปกครองตนเอง สำหรับประเทศที่มีการใช้อำนาจปกครองแบบรวมอำนาจ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารการพัฒนาเมือง คือ รัฐบาล อย่างไรก็ตามของรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีสัดส่วนส่วนน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับระดับการรวมอำนาจและกระจายอำนาจปกครองของรัฐบาล ถ้ากระจายอำนาจมาก ท้องถิ่นก็บทบาทมาก ถ้ารวมอำนาจมาก รัฐบาลก็มีบทบาทมาก

การบริหารพัฒนาเมืองมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การพัฒนาเมืองประสบผลสำเร็จ นำทรัพยากรต่าง ๆ อัน ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีและเทคนิควิธีต่าง ๆ รวมไปถึงทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรอื่น ๆ ของเมือง มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อสามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาเมือง คือ ความเจริญหรือการมีสภาพที่ดีขึ้นของเมือง การที่ประชาชนชาวเมืองมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความสุข สะดวกสบาย สามารถพึ่งพาตนเองได้ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ประชาคมมีความเข้มแข็ง และได้รับความเป็นธรรมในด้านต่าง ๆ สามารถสรุปวัตถุประสงค์หลักของการบริหารการพัฒนาเมืองได้ 3 ประการ คือ

1) เพื่อจัดการแก้ไขปัญหาของเมือง การกำจัดหรือยับยั้งสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคซึ่งกีดขวางความเจริญก้าวหน้าของเมือง ถ่วงรั้งไม่ให้เติบโตหรือก้าวไปข้างหน้าได้เท่าที่ควร รวมทั้งทำให้ผู้คนในเมื่องไม่อาจมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เช่น ปัญหาที่เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนและชุมชนในเขตเมือง

2) เพื่อบำรุงรักษาสิ่งที่ดีของเมือง การรักษาสິงดี ๆ ที่เป็นอยู่หรือมีอยู่แล้วในพื้นที่เมือง

3) เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อเมือง เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้คนมีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม สะดวกสบายกว่าเดิม ปลอดภัยยิ่งขึ้น ยุติธรรมยิ่งขึ้น มั่งคั่งขึ้น รวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีความสุขมากยิ่งขึ้น

3.4 ความสำคัญของการบริหารการพัฒนาเมือง

การบริหารการพัฒนาเมืองเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานภาครัฐ ทำให้กิจกรรมการพัฒนาเมืองดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนที่เหมาะสม การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เป็นไปอย่างคุ้มค่า และสามารถบรรลุเป้าหมาย

ของการพัฒนา แก้ปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความสำคัญของการบริหารการพัฒนาเมืองจำแนกได้เป็น 3 ประการ คือ ความสำคัญของการบริหารการพัฒนาเมืองต่อท้องถิ่น ความสำคัญของการบริหารการพัฒนาเมืองต่อประชาชาติ และความสำคัญของการบริหารการพัฒนาเมืองต่อประชาชน

1) ความสำคัญของการบริหารการพัฒนาเมืองต่อท้องถิ่น การบริหารการพัฒนาเมืองมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่น ทำให้มีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่นโดยส่วนรวม

2) ความสำคัญของการบริหารการพัฒนาเมืองต่อประชาชาติ แม้ว่าเมืองแต่ละเมืองจะมีฐานะเป็นเพียงส่วนประกอบย่อยของประเทศ แต่เมื่อรวมเมืองเข้าด้วยกันผลลัพธ์คือประเทศ ดังนั้นประเทศจะเป็นอย่างไร เจริญก้าวหน้าหรือล้าหลัง แข็งแกร่ง มั่งคั่งหรือยากจน เป็นระเบียบเรียบร้อยหรือสับสนวุ่นวาย ย่อมขึ้นอยู่กับส่วนประกอบของประเทศ การบริหารการพัฒนาเมืองทำให้เมืองอันเป็นส่วนย่อยของประเทศมีความเจริญก้าวหน้าจึงส่งผลโดยตรงต่อประเทศชาติในภาพรวม

3) ความสำคัญของการบริหารการพัฒนาเมืองต่อประชาชน การบริหารการพัฒนาเมืองมีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการบริหารงานสาธารณะหรือการบริหารภาครัฐ ในด้านเศรษฐกิจการบริหารการพัฒนาเมืองมีความสำคัญอย่างมากต่อฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนแต่ละคน การบริหารการพัฒนาเมืองที่ประสบความสำเร็จจะทำให้ปัญหาความยากจนทุเลาลงหรือหมดไป ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ด้านสังคมผลของการบริหารการพัฒนาเมืองทำให้เกิดสภาวะทางสังคมที่ดี ย่อมทำให้ประชาชนแต่ละคนมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีการศึกษามีสุขภาพแข็งแรง มีชีวิตที่มั่นคงปลอดภัย มีครอบครัวที่อบอุ่น สามารถดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างราบรื่น ทว่าการเมือง การบริหารพัฒนาเมืองยังทำให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพอย่างกว้างขวาง มีความเสมอภาคและได้รับความยุติธรรม มีโอกาสเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเหมาะสม ประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองที่ดี ส่วนด้านกายภาพ การบริหารการพัฒนาเมืองทำให้ประชาชนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีดำเนินชีวิตอยู่ในเมืองที่น่าอยู่อาศัย ห่างไกลจากมลพิษต่าง ๆ มีน้ำ

สะอาด มีอากาศดี มีทัศนียภาพสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย รวมทั้งมีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เอื้ออำนวยความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ

3.5 โครงสร้างการบริหารการพัฒนาเมือง

การพัฒนาเมืองเป็นภารกิจของภาครัฐ หรือภาคสาธารณะ องค์การที่บทบาทในการบริหารการพัฒนาเมืองประกอบด้วยองค์การที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการบริหารการพัฒนาเมือง และองค์การที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการบริหารการพัฒนาเมืองในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งองค์การที่เข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนให้การสนับสนุนการบริหารการพัฒนาเมืองในลักษณะต่าง ๆ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2553) ได้จำแนกองค์การที่มีบทบาทในการบริหารการพัฒนาเมืองเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ รัฐบาลและองค์การภาครัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การเอกชนและองค์การประชาชน และองค์การระหว่างประเทศ

1) รัฐบาลและองค์การภาครัฐ องค์การในกลุ่มนี้คือ องค์การที่มีอำนาจการบริหารประเทศอยู่ในส่วนกลางซึ่งก็คือรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ และหน่วยงานของรัฐบาล อัน ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานที่ส่วนกลางแบ่งอำนาจให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในภูมิภาค เช่น จังหวัด และอำเภอ หน่วยงานที่มีบทบาทในการบริหารการพัฒนาเมืองอาจแตกต่างกันไป อาจมีการตั้งหน่วยงานโดยเฉพาะมารับผิดชอบด้านการพัฒนา จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติหรือกระทรวงที่ทำหน้าที่ด้านการพัฒนาโดยเฉพาะหรือให้กระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารและการพัฒนาแต่ละด้านในบางประเทศ ให้หน่วยงานของรัฐในภูมิภาคเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารการพัฒนาเมือง ทั้งนี้ นอกจากหน่วยงานของรัฐบาลที่ทำหน้าที่โดยตรงแล้ว ยังอาจมีองค์การภาครัฐหรือภาคสาธารณะในลักษณะอื่น ๆ เข้ามามีบทบาทในการบริหารการพัฒนาเมือง เช่น รัฐวิสาหกิจ หน่วยทหาร เป็นต้น

2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐบาลท้องถิ่นเป็นโครงสร้างหลักในการบริหารการพัฒนาเมืองในประเทศประชาธิปไตย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์การปกครองตนเองของประชาชนในระดับฐานล่างที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีอำนาจตามกฎหมาย และมีความเป็นอิสระแตกต่างกัน

3) องค์การเอกชนและองค์การประชาชน องค์การอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีบทบาทเป็นอย่างมากในการบริหารการพัฒนาเมือง โดยบางองค์การจัดตั้งขึ้นโดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาอย่างชัดเจนและเข้ามาดำเนินการพัฒนาเมือง บางองค์การ จัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์หลักอย่างแต่ก็ได้ดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนาหรือเข้ามามีส่วน สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเมืองในด้านต่าง ๆ ด้วย องค์การเอกชนในที่นี้หมายถึง องค์การที่จัดตั้งขึ้นโดยเอกชนเป็นองค์การที่ไม่ใช่ขององค์การภาครัฐเรียกว่า ‘NGO’ (Non-Governmental Organizations)

4. องค์การระหว่างประเทศ เป็นองค์การอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญ ในการบริหารการพัฒนาเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่ยังไม่พัฒนา องค์การระหว่าง ประเทศมักเข้ามามีบทบาทในการบริหารการพัฒนาเมืองเฉพาะด้านตามวัตถุประสงค์ของ องค์การนั้น ๆ โดยอาจจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินการในพื้นที่ ส่งเจ้าหน้าที่มาดำเนินการ หรือให้การสนับสนุนช่วยเหลือในลักษณะต่าง ๆ เช่น ให้คำปรึกษา ด้านเทคนิค สนับสนุน ด้านวิชาการ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เวชภัณฑ์ อาหาร ยา เป็นต้น เช่น องค์การอนามัยโลกหรือ WHO (World Health Organization) องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (United Nations Children’s Education Scientific And Cultural Organization)

3.6 กระบวนการบริหารการพัฒนาเมือง

การบริหารการพัฒนาเมืองให้ประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ ของการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพควรมีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและมี กระบวนการที่เหมาะสม

การกำหนดนโยบายการพัฒนาเมือง

การกำหนดนโยบายการบริหารการพัฒนาเมืองเป็นขั้นตอนแรกและเป็น ขั้นตอนที่สำคัญในการบริหารการพัฒนาเมือง เนื่องจากนโยบายเป็นเครื่องกำหนดทิศทาง ในการบริหารพัฒนาขนาดของเมืองจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับแนวทางการพัฒนาที่ กำหนดไว้ในนโยบาย การกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองจึงมีผลโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองในวันข้างหน้า

การกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตามลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสม ด้วยวิธีการที่เป็นเหตุเป็นผลน่าเชื่อถือ และด้วยความ รอบคอบระมัดระวัง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2553) ได้จำแนกขั้นตอนหลักของ กระบวนการกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองโดยทั่วไปไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การก่อรูปของนโยบายการพัฒนาเมือง ซึ่งเป็นการรับรู้และทำความเข้าใจกับสภาพของเมือง รวมทั้งปัญหาและความต้องการของประชาชนชาวเมืองเพื่อกำหนดเป็นประเด็นปัญหา นโยบายซึ่งจะต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะและสภาพปัญหาในทุกแง่ทุกมุม รวมทั้งพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประเด็นปัญหาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง และสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ได้ว่าเรื่องใดเป็นเรื่องเร่งด่วนหรือเป็นปัญหาวิกฤตที่ต้องเร่งแก้ไข ปัญหาใดแก้ไขแล้วจะทำให้ปัญหาอื่นหมดไปพร้อมกันด้วย ในขั้นการก่อรูปของนโยบายนี้ นอกจากจะกำหนดประเด็นปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา นโยบายแล้วยังต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนาเมืองให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้บริหารการพัฒนาและผู้ปฏิบัติงานพัฒนาเมือง

ขั้นที่ 2 การพัฒนาทางเลือกนโยบายการพัฒนาเมือง เมื่อมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนาเมืองไว้อย่างชัดเจน และมีการกำหนดหรือระบุประเด็นปัญหา นโยบาย รวมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะเป็นขั้นตอนของการพัฒนาทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา นโยบายที่ได้กำหนดไว้ โดยศึกษาปัญหาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและคิดค้นหาวิธีการต่าง ๆ มาใช้การแก้ไขปัญหา นโยบายที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ได้แนวทางที่มีความเหมาะสมและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขั้นที่ 3 การตัดสินใจนโยบายการพัฒนาเมือง ทางเลือกในการพัฒนาเมืองแต่ละทางนั้นย่อมมีข้อดีข้อเสียหรือจุดเด่นจุดด้อยที่แตกต่างกัน ผู้ที่มีอำนาจในการบริหารการพัฒนาเมืองในทุกๆระดับไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารของรัฐในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มีหน้าที่รับผิดชอบ จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วน เพื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเมืองนั้น ๆ ซึ่งทางเลือกนโยบายที่เหมาะสมและใช้ได้ผลสำหรับเมืองหนึ่งอาจใช้ไม่ได้ผลในอีกเมืองหนึ่ง ทั้งที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

การจัดทำแผนและโครงการพัฒนาเมือง

เมื่อได้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะทำให้เกิดความชัดเจนว่าเมืองนั้น ๆ จะดำเนินการพัฒนาโดยมุ่งหน้าไปในทิศทางใด วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายปลายทางของการพัฒนาคืออะไร แต่การจะไปให้ถึงจุดหมายปลายทางดังกล่าวนี้ต้องลงมือปฏิบัติ ที่จำเป็นต้องนำนโยบายซึ่งมักมีลักษณะเป็นแนวทางกว้าง ๆ

ที่ครอบคลุมภาพรวมของการพัฒนาเมืองมาตีความ ขยายความและกำหนดรายละเอียด เพื่อให้สามารถนำนโยบายการพัฒนาเมืองมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานพัฒนา แต่การแปลงนโยบายการพัฒนาเมืองให้เป็นไปตามแผนด้านต่าง ๆ ในกรณีที่แผนพัฒนาเมืองมีขอบเขตกว้างขวางอาจมีการจัดทำแผนและโครงการพัฒนาเมือง (สาขาวิชาวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2553, หน้า 78-80) ดังนี้

1) การจัดทำแผนพัฒนาเมือง การจัดทำแผนหรือการวางแผนพัฒนาเมืองเป็นการนำเอานโยบายการพัฒนาเมืองมาปฏิบัติโดยตีความนโยบายและแปลงนโยบายให้เป็นรูปธรรม ปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เป็นจริง โดยวิเคราะห์และทำความเข้าใจทั้งสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบันและแนวโน้มที่เกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ในการวางแผนพัฒนาเมืองจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ ซึ่งบ่งบอกถึงความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน และกำหนดเป้าหมายของแผนพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาของแผนว่าจะเริ่มต้นเมื่อใด สิ้นสุดเมื่อใด เพื่อเป็นกรอบกำกับทิศทางในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา และเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลสำเร็จในการดำเนินงานตามแผน ส่วนสำคัญของแผนคือแนวทางหรือกลยุทธ์ในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การจัดทำโครงการพัฒนาเมือง เมื่อได้มีการแปลงนโยบายการพัฒนาเมืองเป็นแผนพัฒนาเมืองแล้วขั้นตอนต่อไปก็คือ การจัดทำโครงการพัฒนาเมืองตามแผนพัฒนาแต่ละด้านหรืออาจจัดทำเป็นแผนงานพัฒนาเมืองซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มของโครงการพัฒนาเมืองลำดับหนึ่งก่อน จากนั้นจึงจัดทำเป็นโครงการพัฒนาซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มของโครงการพัฒนาเมือง จากนั้นจึงจัดทำเป็นโครงการพัฒนาซึ่งมีลักษณะเป็นโครงการย่อยภายใต้แผนงานพัฒนาหรือโครงการย่อยในกลุ่มโครงการแต่ละกลุ่ม ในการจัดทำโครงการพัฒนาเมืองจะต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของโครงการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง รวมทั้งศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการให้รอบด้าน ระบุมูลค่าประสงคและเป้าหมายของโครงการอย่างชัดเจน กำหนดกิจกรรมหรืองานที่จะต้องปฏิบัติอย่างเป็นขั้นเป็นตอนมีรายละเอียดเพียงพอที่ผู้ปฏิบัติจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง พร้อมกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ตลอดจนกำหนดงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ในการดำเนินโครงการ รวมทั้งผลที่คาดว่าจะได้รับภายหลังจากที่ได้ดำเนินโครงการจนเสร็จสิ้นแล้ว

สำหรับผู้มีบทบาทในการจัดทำแผนและโครงการพัฒนาเมืองนั้น ต้องขึ้นอยู่กับองค์การที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการบริหารการพัฒนาเมืองว่าได้มีการจัดโครงสร้างในการจัดทำแผนและโครงการพัฒนาอย่างไร อาจมีการจัดตั้งหน่วยงานหรือแผนงานที่มีหน้าที่จัดทำแผนและโครงการพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะ อาจมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเป็นผู้จัดทำแผน หรืออาจจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นมาทำหน้าที่จัดทำแผนและโครงการพัฒนาตามนโยบายพิเศษหรือนโยบายเร่งด่วนบางประการ ทั้งนี้ แผนและโครงการพัฒนาเมืองและงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินตามโครงการต้องได้รับการอนุมัติหรือได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ก่อนที่จะนำมาใช้ปฏิบัติ

การบริหารโครงการพัฒนาเมือง

เมื่อมีการกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเมืองตามแผนการพัฒนาเมืองในแต่ละด้านเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็เข้าสู่ขั้นตอนของการบริหารจัดการเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ การบริหารโครงการพัฒนาเมืองเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในกระบวนการบริหารการพัฒนาเมือง เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่จะทำให้นโยบายการพัฒนา แผนการพัฒนา และโครงการพัฒนา ได้ถูกนำไปดำเนินการและก่อให้เกิดผลสำเร็จได้หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับขั้นตอนนี้เป็นอย่างมาก นอกจากนั้น การบริหารโครงการพัฒนาเมืองยังเป็นกิจกรรมที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องและส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวเมือง ทำให้สภาพของเมือง รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนชาวเมืองนั้น ๆ ต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

การบริหารโครงการพัฒนาเมืองโดยทั่วไปประกอบด้วยกิจกรรมหลักที่สำคัญ ดังนี้

- 1) การวางแผนและจัดระบบบริหารโครงการพัฒนาเมือง เป็นกิจกรรมในขั้นตอนแรกของการบริหารโครงการพัฒนาเมืองหรืออาจเรียกได้ว่าเป็นขั้นตอนของการเตรียมการต่าง ๆ ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานตามโครงการ เมื่อมีการหยิบยกโครงการพัฒนาเมืองโครงการใดโครงการหนึ่งมาเพื่อดำเนินการจะต้องนำโครงการมาศึกษาและตีความหมายให้เข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และรายละเอียดของโครงการอย่างกระจ่างชัดเสียก่อน ประเมินความเสี่ยงในการดำเนินโครงการพัฒนาอย่างเหมาะสม จัดองค์การหรือทีมงานบริหารและจัดบุคคลเข้าทำงานในโครงการ จัดลำดับความสำคัญ

และความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติตามโครงการ กำหนดแผนดำเนินโครงการและตารางกิจกรรมโครงการ รวมทั้งการเตรียมการในด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น เช่น สถานที่ ทรัพยากรที่ใช้โครงการ การเตรียมการด้านบุคลากร เป็นต้น

2) การดำเนินโครงการพัฒนาเมือง เมื่อได้วางแผนและจัดระบบบริหารโครงการพัฒนาเมือง รวมทั้งเตรียมการต่าง ๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะเป็นขั้นตอนของการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเมือง ซึ่งเป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่เป้าหมายตามลำดับขั้นตอน โดยปฏิบัติตามแผนดำเนินโครงการและตารางเวลา กิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ ในขั้นตอนของการดำเนินโครงการพัฒนาเมืองนี้ ผู้บริหารหรือผู้จัดการโครงการต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มุ่งใจบุคลากรให้ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจอย่างเต็มที่ กำลังความสามารถ สร้างระบบการสื่อสารภายในโครงการเพื่อประสานงานและประสานคน อำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่น รวมทั้งแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินโครงการพัฒนาเมือง ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

3) การติดตามและควบคุมโครงการพัฒนาเมือง เป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำควบคู่กันไปกับการดำเนินโครงการตลอดระยะเวลาของโครงการ เพื่อกำกับดูแลให้การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการพัฒนาดำเนินการไปตามนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม

4. มิติของการบริหารการพัฒนาเมือง

การบริหารการพัฒนาเมืองนั้นต้องพัฒนาปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบในการดำรงอยู่ของเมืองในทุกมิติไปพร้อมกัน มิติของการบริหารการพัฒนาเมือง ประกอบด้วย มิติทางด้านสังคม มิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านการเมือง และมิติทางด้านกายภาพ

4.1 การบริหารการพัฒนาเมืองทางด้านสังคม เป็นการบริหารจัดการเพื่อให้ประชาชนชาวเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รอดพ้นจากความทุกข์ยากลำบากต่าง ๆ และสามารถมีชีวิตอย่างที่ดีตนเองต้องการจะเป็น มีเกียรติ ศักดิ์ศรี และภาคภูมิใจในตนเอง มีความพึงพอใจในชีวิตของตน มีความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง สมบูรณ์ มีโอกาสได้รับการศึกษาอบรมให้มีสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนมีคุณธรรมและจริยธรรม มีความสามารถที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตร่วมกัน

กับผู้อื่นในสังคมได้อย่างราบรื่น อันจะส่งผลให้เมืองนั้นมีสภาวะทางสังคมที่ดีและยั่งยืน
 ชาวเมืองมีชีวิตร่วมกันอย่างผาสุกและสามารถสืบทอดสิ่งที่ดีงามต่อเนื่องไปสู่ลูกหลาน

การบริหารการพัฒนาเมืองด้านสังคมของไทยจะมุ่งเน้นการพัฒนาใน
 ประเด็นที่สำคัญ คือ คุณภาพชีวิต การเคหะ การศึกษา การสาธารณสุข และการ
 สวัสดิการสังคม ดังนี้

1) คุณภาพชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตถือเป็นประเด็นหลักประการหนึ่ง
 ในการบริหารการพัฒนาเมืองด้านสังคม ซึ่งจะมุ่งยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนเมือง
 ให้ดียิ่งขึ้น

2) การเคหะ การพัฒนาด้านเคหะจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดหา
 และปรับปรุงที่อยู่อาศัยของเมืองให้มีความเพียงพอและเหมาะสม สำหรับประเทศไทยแล้ว
 การพัฒนาด้านการเคหะหรือที่อยู่อาศัยนั้นได้เริ่มดำเนินการอย่างจริงจังตั้งแต่ พ.ศ. 2519
 โดยจัดตั้งการเคหะแห่งชาติขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการซึ่งมีวัตถุประสงค์
 หลักคือ จัดให้มีเคหะเพื่อให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัย ซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินโครงการ
 ต่าง ๆ ของการเคหะแห่งชาติส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการสร้าง พัฒนา ปรับปรุง และจัดหาที่อยู่
 อาศัยให้แก่ประชาชนโดยเฉพาะในเขตเมือง นอกเหนือจากการเคหะแห่งชาติแล้วธุรกิจ
 เอกชนด้านอสังหาริมทรัพย์อีกเป็นจำนวนมากที่ดำเนินการโครงการที่อยู่อาศัยประเภท
 ต่าง ๆ ซึ่งองค์การธุรกิจเหล่านี้มีวัตถุประสงค์หลักในเชิงธุรกิจแต่ก็ถือได้ว่าเป็นอีกกลไกที่
 สำคัญในการพัฒนาด้านการเคหะ และยังมีองค์การภาครัฐอื่น ๆ ที่มีบทบาทในการพัฒนา
 ด้านเคหะด้วย เช่น โครงการบ้านมั่นคง

3) การศึกษา การศึกษาเป็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งในการบริหาร
 การพัฒนาเมืองด้านสังคม โดยกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานย่อยของ
 กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นองค์การหลักในการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ของประเทศ
 และการจัดการศึกษายังถือเป็นอำนาจหน้าที่หนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต
 เมือง ซึ่งการพัฒนาทางการศึกษาจะเป็นการดำเนินการเพื่อมุ่งเพิ่มพูนความรู้และทักษะ
 ต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนเมือง ให้ประชาชนสามารถนำความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับจาก
 การศึกษาไปใช้ในพัฒนาตนเองให้เป็นคนดีของสังคมและนำความรู้ไปใช้เป็นพื้นฐานในการ
 ประกอบอาชีพต่อไปได้

4) การสาธารณสุข เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ดูแล และรักษา
 สุขภาพและอนามัยของประชาชนให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ซึ่งในการบริหารการ

พัฒนาทางการสาธารณสุขนี้จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยในระดับชาติ รัฐบาล กระทรวงสาธารณสุข กรม และกองต่าง ๆ ในสังกัดจะกำหนดนโยบายหลักด้านสุขภาพ ขณะที่หน่วยงานและบุคลากรในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ประจำอยู่ตามโรงพยาบาลที่กระจายอยู่ตามเมืองต่าง ๆ ในทั่วทุกภูมิภาคจะเป็นกลไกหลักในการดำเนินการตามนโยบายเพื่อป้องกันดูแลและรักษาปัญหาด้านสุขภาพของประชาชน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นองค์การหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารการพัฒนาการสาธารณสุข โดยมีศูนย์และสถานีบริการสาธารณสุขและโรงพยาบาล โดยทั่วไปแล้วการบริหารการพัฒนาการสาธารณสุขขององค์การต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์ที่คล้าย ๆ กันคือการมุ่งสร้างชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ทุกคนอยู่สภาวะที่มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ และที่ผ่านมามาครรัฐต่างก็ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริการสาธารณสุขอย่างต่อเนื่องโดยมีการกำหนดนโยบาย แผน แผนงานและโครงการต่าง ๆ จำนวนมากที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า และช่วยให้ประชาชนมีความมั่นคงทางด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น

5) การสวัสดิการสังคม การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนถือเป็นการบริหารการพัฒนาเมืองด้านสังคมประการหนึ่ง ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบและมีองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก โดยในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะมีหน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นกลไกหลักในการบริหารและดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมให้กับประชาชน และยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ ทำหน้าที่ในการบริหารและดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมในพื้นที่ของตนอีกด้วย และจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากนโยบายการถ่ายโอนภารกิจของส่วนกลางมาให้แก่ส่วนท้องถิ่น การสวัสดิการสังคมถือเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การส่งเสริม และพัฒนาความมั่นคงทางสังคมให้กับประชาชนเพื่อสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน โดยมุ่งให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ตลอดจนได้รับความเป็นธรรม และมีโอกาสเข้าถึงบริการทางสังคมต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นบริการด้านการศึกษา การสาธารณสุข การยุติธรรม การมีงานทำ การมีที่อยู่อาศัย นันทนาการ และการสังคมศาสตร์ การสวัสดิการสังคมจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ 1) การสังคมสงเคราะห์ 2) การประกันสังคม และ 3) การให้บริการทางสังคม

4.2 การบริหารการพัฒนาเมืองทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการบริหารจัดการ เพื่อให้เมืองมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเริ่มต้นจากการทำให้ชาวเมืองมีของกินของใช้อย่างเพียงพอตามที่ต้องการ พันจากสภาพความอดอยากและขาดแคลน มีการผลิตอย่างเพียงพอ มีการจัดสรรผลผลิตจำหน่ายแจกกันไปอย่างทั่วถึง มีการบริโภคอย่างได้ประโยชน์ มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และพัฒนาไปสู่การเพิ่มกำลังและความสามารถในการผลิต การมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ชาวเมืองมีฐานะมั่นคงและมีกินมีใช้อย่างสมบูรณ์พูนสุข เมืองมีเศรษฐกิจที่เข้มแข็งและมีโอกาสที่จะขยายตัวทางเศรษฐกิจต่อไปอย่างยั่งยืน

การบริหารการพัฒนาเมืองด้านเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนเมืองของไทยอาจจำแนกได้เป็น 3 ประเด็นหลัก คือ การกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ และการสนับสนุนแหล่งเงินทุน ดังนี้

1) การกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจ นโยบายและแผนของรัฐบาลในหลายสมัยได้พยายามสมัยได้พยายามกำหนดแนวทางต่าง ๆ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหลายฉบับ พอสรุปได้ดังนี้

- สนับสนุนการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่เมืองในภูมิภาค โดยมีการนำมาตรการเชิงรุกและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มาใช้จูงใจนักลงทุนและผู้ประกอบการ
- การส่งเสริมให้มีการกระจายกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจออกไปสู่เมืองในภูมิภาค
- ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมในระดับชุมชนเพื่อรองรับกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและใหญ่
- เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจในเมืองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคมขนส่ง การสื่อสาร การบริการสาธารณะ
- กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อให้มีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
- สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำกรอบและแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นเพื่อรองรับภารกิจและรองรับการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น

2) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจส่งผลให้มีการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจสู่เมืองต่าง ๆ มีการขยายตัวและ

เกิดโรงงานอุตสาหกรรมและเกิดการจ้างงานจำนวนมากตามมา ตัวอย่างเช่น การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเพื่อเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางทะเลและอากาศ การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมจำนวนมากขึ้นในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราและระยอง และมีการก่อสร้างท่าเรือ

3) การสนับสนุนแหล่งเงินทุน ในการบริหารการพัฒนาเมืองด้านเศรษฐกิจนอกเหนือจากการกระจายความเจริญ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการส่งเสริมการลงทุนในเมืองเพื่อจูงใจนักลงทุนและผู้ประกอบการแล้ว การสนับสนุนแหล่งเงินทุนให้แก่ประชาชนเมืองเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตก็ถือเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญในการบริหารการพัฒนาเมืองด้านเศรษฐกิจ เช่น กองทุนพัฒนาชุมชนเมือง กองทุนหมู่บ้านและเมือง โครงการศูนย์ธุรกิจชุมชน โครงการระบบคลังข้อมูลสินค้าชุมชน และโครงการส่งเสริมอาชีพ เป็นต้น

4.3 การบริหารการพัฒนาเมืองทางด้านการเมือง เป็นการบริหารจัดการเพื่อให้การจัดระเบียบการอยู่ร่วมกันของประชาชนชาวเมืองแต่ละแห่งเป็นไปอย่างเหมาะสม มีการแบ่งปันประโยชน์สาธารณะต่าง ๆ อย่างยุติธรรม ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตลอดจนได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและอย่างสมศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่ถูกกดขี่ข่มเหง บีบบังคับหรือครอบงำด้วยอำนาจหรืออิทธิพลใด ๆ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และเชื่อมั่นศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง และทำหน้าที่ของตนด้วยความสำนึกรับผิดชอบ เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างกว้างขวาง และเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นของตน อันจะส่งผลให้ประชาคมท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมั่นคง สามารถปกครองและพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

4.4 การบริหารการพัฒนาเมืองทางด้านกายภาพ เป็นการบริหารจัดการเพื่อให้โครงสร้างหรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมืองได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตของชาวเมืองและก่อให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ เช่น เกิดความปลอดภัย ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสวยงาม เป็นต้น และทำให้ปัญหาทางกายภาพได้รับการแก้ไข ในการบริหารการพัฒนาเมืองด้านนี้มักได้รับความสนใจมาตลอดเนื่องจากการบริหารการพัฒนาที่มองเห็นผลของการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

และเป็นรูปธรรม ประชาชนได้รับประโยชน์โดยตรง และผู้บริหารเองก็มีผลงานปรากฏอย่างชัดเจน

5. การพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่น

ความหมายของการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่น

การพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่น หมายถึง การทำให้เมืองดีขึ้น เจริญขึ้นด้วยการบริหารจัดการและดำเนินการของแต่ละท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่นเมืองโดยอำนาจของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2553, หน้า 82-85) ซึ่งลักษณะสำคัญโดยทั่วไปของการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่น 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) เป้าหมายของการพัฒนาเมือง การพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ท้องถิ่นเมืองแต่ละแห่งดีขึ้น เจริญขึ้น ตามที่ประชาชนต้องการ ฉะนั้นทิศทางการพัฒนาเมืองจึงมีลักษณะของการมุ่งสู่เป้าหมายที่มีความสอดคล้องตรงกันกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ
- 2) อำนาจในการพัฒนาเมือง โดยกระบวนการบริหารท้องถิ่นเป็นอำนาจของประชาชนภายใต้หลักการปกครองและบริหารท้องถิ่นตามระบบประชาธิปไตย ประชาชนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองและบริหารท้องถิ่น ดังนั้น ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นจึงเป็นผู้มีสิทธิหรืออำนาจที่แท้จริงในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 3) โครงสร้างในการพัฒนาเมือง ในการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่นรัฐบาลท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นจะเป็นโครงสร้างหลักในการบริหารและดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นเมืองนั้น ๆ โดยทั่วไปประกอบด้วยสภาท้องถิ่น และฝ่ายบริหาร

ความสำคัญของการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่น

การพัฒนาเมืองเป็นกิจกรรมที่ส่งผลโดยตรงต่อสภาพการดำรงอยู่ของเมืองแต่ละแห่งรวมทั้งสภาพของชุมชนและสังคมเมืองนั้น ๆ และส่งผลโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาวเมือง การพัฒนาเมืองจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการบริหารท้องถิ่นซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านตนเอง โดยตนเอง เพื่อตนเอง ทำให้ตนเองได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เจริญขึ้น การพัฒนาเมืองหากดำเนินการผ่านกระบวนการบริหารท้องถิ่นจะทำให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อประชาชนในท้องถิ่นเอง ต่อชุมชนและต่อประเทศชาติ

กระบวนการบริหารท้องถิ่นมีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ดังนี้

1) การสนองความต้องการของประชาชน การพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่น เป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมสาธารณะบนพื้นฐานแห่งความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของการ

2) ประสิทธิภาพในการพัฒนา การพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่นทำให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จตามเป้าหมาย เริ่มจากระบบข้อมูลที่ดี การรับรู้ถึงความต้องการของประชาชน สภาพปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ ของท้องถิ่นที่ตรงกับความเป็นจริง จะทำให้สามารถกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3) ความยั่งยืนของการพัฒนา การพัฒนาแบบเดิมมีการเปลี่ยนแปลงหันมาเน้นการพัฒนาแบบยั่งยืนซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้เมืองดีขึ้นเจริญขึ้นอย่างถาวรและต่อเนื่อง โดยคำนึงความต้องการพื้นฐานของประชาชน ศักยภาพและขีดจำกัดในการพัฒนาและดำเนินการพัฒนาในลักษณะที่ผสมผสานกับการอนุรักษ์อย่างลงตัว

หลักการของการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่น

การพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่นแตกต่างจากการพัฒนาที่ดำเนินการโดยส่วนกลางที่มักมีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งประเทศ เพราะการกระบวนการบริหารท้องถิ่นริเริ่มและดำเนินการโดยท้องถิ่นแต่ละแห่ง ทำให้มีลักษณะที่หลากหลายตามสภาพแวดล้อม ปัญหา และความต้องการของแต่ละท้องถิ่น แต่อาจสรุปหลักการทั่วไปในการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่นได้ 6 ประเด็นหลัก คือ

1) การกระจายอำนาจ กระบวนการบริหารท้องถิ่นจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง และมีอำนาจในการบริหารท้องถิ่นตนเอง ซึ่งลักษณะของการกระจายอำนาจมี 3 แบบ ดังนี้

(1) มีการกระจายอำนาจอย่างกว้างขวาง รัฐบาลกลางต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง และรวมอำนาจไว้เพียงเท่าที่จำเป็น หากท้องถิ่นได้รับการกระจายอำนาจอย่างพอเพียงก็จะไม่สามารถเข้ามาบีบบังคับในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้

(2) มีการกระจายอำนาจอย่างชัดเจน

(3) มีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ท้องถิ่นต้องได้รับอำนาจอย่างแท้จริง ไม่ใช่กระจายอำนาจเพียงในนามแต่อำนาจที่แท้จริงยังอยู่ในมือรัฐบาลหรือมีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่รัฐบาลยังบริหารบ้านเมืองแบบรวมศูนย์

2) ความเป็นอิสระของท้องถิ่น เป็นหลักการสำคัญของการบริหารท้องถิ่น ท้องถิ่นต้องมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองและมีสิทธิตามกฎหมายจึงจะสามารถบริหารท้องถิ่นของตนเอง สนองเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นได้ มีอิสระใน 3 เรื่อง คือ การมีฐานะเป็นนิติบุคคล การมีอำนาจตัดสินใจ และการควบคุมเท่าที่จำเป็น

3) องค์การในการพัฒนา ในแต่ละเมืองที่มีการปกครองตนเองของท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งองค์การขึ้นมาเพื่อดำเนินการปกครองและบริหารท้องถิ่น โดยทั่วไป อย่างน้อยจะต้องมีองค์การที่ทำหน้าที่ที่จำเป็น 2 ด้าน คือ ด้านนิติบัญญัติ และด้านบริหาร ซึ่งอาจเป็นองค์การเดียวกันทำหน้าที่ทั้ง 2 ด้าน หรือแยกเป็น 2 ฝ่ายก็ได้

4) บุคลากรในการพัฒนา บุคลากรหรือทรัพยากรบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา การพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้ ท้องถิ่นต้องมีบุคลากรที่เหมาะสมทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ กล่าวคือ มีบุคลากรที่ดี มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะดำเนินการบริหารและปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีจำนวนบุคลากรที่พอเพียงในการปฏิบัติงาน

5) งบประมาณในการพัฒนา เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการดำเนินงานพัฒนาในการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่น นอกจากท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณพอเพียงที่จะดำเนินงานพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว จะต้องมีความสามารถในการกำหนดงบประมาณในการพัฒนาของตนเอง และสามารถใช้จ่ายงบประมาณของตนได้อย่างเป็นอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชนชาวเมืองนั้น ๆ

6) การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการปกครองระบบประชาธิปไตยซึ่งถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ในการปกครองและบริหารท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะขาดหายไปไม่ได้เช่นเดียวกัน จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเมืองนั้น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนอย่างกว้างขวางทั้งทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่น

การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง

การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมืองเป็นการบริหารการพัฒนาเมืองโดยรัฐบาลท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเป็นการบริหารจัดการเพื่อให้เมืองดีขึ้นเจริญขึ้นโดยอาศัยกระบวนการปกครองและบริหารท้องถิ่นตามหลักประชาธิปไตยซึ่งสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจปกครองและบริหารท้องถิ่นของตนเองได้อย่าง

อิสระ ในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมืองมีแนวคิดที่สำคัญดังนี้ (สาขาวิชาวิทยาการ
จัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2553, หน้า 91-94)

1) สภาพแวดล้อมในการบริหารการพัฒนา แวดล้อมของการบริหารการพัฒนาเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นต้องคำนึงถึงเพื่อความสำเร็จในการบริหารการพัฒนา สภาพแวดล้อมที่สำคัญของการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง ได้แก่ การเมืองและการบริหารประเทศ

สภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองและประชาชนในท้องถิ่นเมือง

2) โครงสร้างการบริหารการพัฒนา โครงสร้างภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นโครงสร้างหลักในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมืองนั้น โดยทั่วไปประกอบด้วยองค์กรหลัก 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร

3) อำนาจของท้องถิ่นในการบริหารการพัฒนา สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ อำนาจในการปกครองตนเองของท้องถิ่น และอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นในการบริหารพัฒนาเมือง ดังนี้

(1) อำนาจในการปกครองตนเองของท้องถิ่นเมือง การบริหารการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการบริหารท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อ เมื่อท้องถิ่นเมืองนั้นมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองในระดับที่เหมาะสม และเพียงพอที่จะสามารถบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมืองได้อย่างเป็นอิสระตามเจตนารมณ์ของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารท้องถิ่นแทนประชาชนจะต้องมีอำนาจในการตัดสินใจ และความเป็นอิสระในการบริหารงาน จึงจะสามารถบริหารและดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นเมืองให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง หากท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการปกครองตนเองอย่างพอเพียง ทิศทางการพัฒนาเมืองก็อาจเบี่ยงเบนไปจากแนวทางที่ประชาชนต้องการ และหันเหไปตามความต้องการของผู้มีอำนาจในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคแทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะกลายเป็นเพียงเครื่องมือหรือกลไกของส่วนกลางในการดำเนินงานพัฒนา

(2) อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นในการบริหารพัฒนาเมือง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารการพัฒนาเมืองของตนเองมาน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดสรรภารกิจและอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐบาลกับท้องถิ่น หากท้องถิ่นได้รับการกระจายอำนาจในขอบเขตที่จำกัด อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นในการบริหารพัฒนาเมืองก็จะถูกจำกัดลงด้วย

การดำเนินการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง

การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมืองเป็นภารกิจของรัฐบาลท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการบริหารการพัฒนาเมือง เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น เป็นผลมาจากการกระจายอำนาจของรัฐบาล เพื่อให้เข้าใจการดำเนินการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง มีประเด็นสำคัญที่ควรศึกษา คือ นโยบาย และแผนการพัฒนาท้องถิ่นเมือง บุคลากรในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นเมือง และการควบคุมตรวจสอบการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง

1. นโยบายและแผนการพัฒนาท้องถิ่นเมือง ปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะส่งผลให้การบริหารการพัฒนาเมืองโดยกระบวนการท้องถิ่นประสบความสำเร็จคือ การมีนโยบายและแผนการพัฒนาเมืองที่ดี เพราะนโยบายและแผนการพัฒนาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานพัฒนา เป็นเครื่องกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนา รวมทั้งกำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานพัฒนา การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่นเมืองจะต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนเมือง ในขณะเดียวกันก็เหมาะสมกับลักษณะของเมืองในด้านต่าง ๆ โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของเมืองอย่างรอบคอบ

2. บุคลากรในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง บุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการบริหารและดำเนินงานพัฒนา ความสำเร็จของการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมืองจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรท้องถิ่น บุคลากรในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมืองอาจจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนชาวเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้มีบทบาทหลักในการบริหารการพัฒนาเมือง และเจ้าหน้าที่หรือพนักงานท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานพัฒนาเมือง บุคลากรทั้ง 3 กลุ่มนี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเมืองจึงควรมีความรู้ ความสามารถ ทักษะความชำนาญที่เหมาะสมกับงานด้านการพัฒนา มีความเข้าใจในปัญหาและความต้องการของชาวเมือง มีความรักและผูกพันกับท้องถิ่น รวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น

3. งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นเมือง เมืองโดยทั่วไปมักมีความพร้อมที่จะบริหารการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ด้วยตนเอง เนื่องจากมีประชากรหนาแน่น เป็นศูนย์กลางการค้าและธุรกิจ สามารถเก็บภาษีและสร้างรายได้ด้วยวิธีต่าง ๆ

ได้มาก ท้องถิ่นเมืองจึงมักมีความเป็นอิสระในการบริหารงบประมาณของตนเอง ซึ่งทำให้สามารถบริหารกิจการต่าง ๆ ของท้องถิ่นและการบริหารการพัฒนาเมืองสนองเจตนารมณ์ของประชาชนชาวเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว

4. การควบคุมตรวจสอบการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นเมือง โครงสร้างหลักที่ทำหน้าที่บริหารการพัฒนาท้องถิ่น คือ รัฐบาลท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจตามกฎหมาย และสามารถบริหารงานได้อย่างเป็นอิสระ แต่อย่างไรก็ตามการบริหารพัฒนาเมืองซึ่งมีลักษณะเป็นกิจการสาธารณะ จำเป็นต้องมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ เพื่อควบคุมให้การพัฒนาดำเนินไปอย่างถูกต้องตามแนวทางที่กำหนดไว้ และบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของประชาชน และควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างสุจริตและถูกต้องตามระเบียบการใช้จ่ายเงิน

สรุป การบริหารการพัฒนาเมือง หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้การพัฒนาเมืองประสบความสำเร็จ ทั้งการจัดระบบและกระบวนการในการดำเนินงานพัฒนา การนำทรัพยากรทุกด้าน ทั้งทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรธรรมชาติ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา ประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่ 1) การบริหารการพัฒนาเมืองด้านสังคม 2) การบริหารการพัฒนาเมืองด้านเศรษฐกิจ 3) การบริหารการพัฒนาเมืองด้านการเมือง และ 4) การบริหารการพัฒนาเมืองด้านกายภาพ

บริบทเทศบาลเมืองปากซัน แขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อมูลพื้นฐาน

เทศบาลตำบลปากซัน ตั้งอยู่ในเขตตำบลปากซัน อำเภอปากซัน จังหวัดบอลิคำไซ ตามพิกัด พ.บ. 257778 มีเนื้อที่อาณาเขตประมาณ 1.3 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำซัน มีเขต การปกครองประกอบด้วยพื้นที่ 24 หมู่บ้าน อยู่ห่างจากตัวเมืองจังหวัดบอลิคำไซไปทางทิศใต้ไปตามทางเทศบาล หมายเลข 5432 แยกไปสะหนี-หมู่บ้านปากบึง ประมาณ 4 กิโลเมตร ระยะทางห่างจากเมืองหลวง (นครหลวงเวียงจันทน์) เป็นระยะทางประมาณ 150 กิโลเมตร อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับบ้านท่งใหญ่

ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านปากปึง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับบ้านโพนสะอาด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับบ้านห้วยเสียด

มีสภาพภูมิประเทศเป็นลักษณะที่ราบลุ่มแม่น้ำชั้นและห้วยปึง พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็น ที่อยู่อาศัยของประชาชน เป็นแหล่งชุมชน พื้นที่รอบนอกจะเป็นสวนไร่นาของชาวบ้าน และพื้นที่ ว่าง ประกอบด้วยที่ราชพัสดุ เดิมพื้นที่เขตเทศบาลจะใช้ประกอบการ เกษตรกรรมสลับที่อยู่อาศัย ปัจจุบันได้ลดจำนวนลงเป็นพื้นที่ชุมชนเมืองกิ่งชนบท สภาพ เศรษฐกิจและสังคมโดยภาพรวม

ลักษณะชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปากซัน จะเกาะตัวกันบริเวณ ทาง หลวงจังหวัดหมายเลข 5432 โดยมีการปลูกสร้างบ้านเรือน เป็นที่พักอาศัยกระจาย อยู่ตามตรอก ซอยต่าง ๆ ในเขตเทศบาล เกาะกลุ่มประกอบกันเป็นสังคมเมือง กิ่งชนบท มี การช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สมาชิกในครอบครัวมีจำนวนน้อยลงจาก อดีต เนื่องมาจากการแบ่งครอบครัวจากสังคมดั้งเดิมที่เป็นครอบครัวใหญ่ ประชาชนส่วนใหญ่ จะประกอบอาชีพค้าขาย การเกษตรกรรมและรับจ้าง ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. การคมนาคม/ขนส่งในเขตเทศบาลตำบลปากซัน ใช้การคมนาคมขนส่ง ทางบกมีทางเทศบาล จังหวัดหมายเลข 5432 เป็นเส้นทางหลักในการติดต่อระหว่าง อำเภอ ส่วนในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่มีสภาพ เป็นถนนแอสฟัลติกส์ ซึ่งอยู่ในความ รับผิดชอบของจังหวัด

2. การไฟฟ้า ระบบการจำหน่ายและการบริการไฟฟ้า มีสำนักงานการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอปากซัน เป็นผู้รับผิดชอบครอบคลุมทั้งอำเภอปากซัน สามารถ ให้บริการแก่ผู้ใช้ไฟฟ้าได้ทั่วเขต เทศบาล รวมทั้งการบริการไฟฟ้าสาธารณะตามถนน ตรอก ซอยต่าง ๆ ในเขตเทศบาล มีครัวเรือน ที่ใช้ไฟฟ้าภายในเขตเทศบาล จำนวน 906 ครัวเรือน

3. การประปา ระบบการจำหน่ายและการบริการประปา มีสำนักงาน การประปาส่วนภูมิภาคแขวงบอลิคำไซ เป็นผู้รับผิดชอบ สามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ประปา ในเขตเทศบาลได้อย่างทั่วถึง มีครัวเรือน ที่ใช้บริการนำประปาภายในเขตเทศบาล จำนวน 473 ครัวเรือน มีปริมาณการใช้ น้ำประปา จำนวน 22,050 ลบ.ม./เดือน และมีประชาชน บางส่วนยังใช้บ่อน้ำตื้น และน้ำบาดาล ในการอุปโภคบริโภค

4. การสื่อสารและโทรคมนาคม

ในพื้นที่เขตเทศบาล ได้รับบริการสื่อสารและโทรคมนาคมจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ดังนี้

1) การไปรษณีย์โทรเลข มีสำนักงานไปรษณีย์โทรเลขแขวงบอลิคำไซ จำนวน 1 แห่ง

2) โทรศัพท์ มีบริษัท etl และ บริษัท Laotelecom จำกัด จำนวน 2 แห่ง โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 40 แห่ง

3) สถานีวิทยุ-โทรทัศน์ เขตเทศบาลสามารถรับสัญญาณการถ่ายทอดทางสถานี โทรทัศน์ จำนวน 3 สถานี คือ ช่อง 3lao ช่องLaostar ช่องMVLao มีเสียงตามสายของเทศบาลกระจายตามจุดต่าง ๆ ในเขตเทศบาล ประมาณ 50 ชุด

1) ข่ายวิทยุสื่อสาร ใช้เครือข่ายหลักของแขวงบอลิคำไซ เครือข่ายรองของ เทศบาล คือ เครือข่ายคองคา

2) มีเครื่องวิทยุสื่อสารเครื่องเล็ก (ส่วนตัว) จำนวน 25 เครื่อง

3) บริการสื่อสารของเอกชน มีร้านบริการคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต จำนวน 3 แห่ง

5. การจราจร การจัดระบบจราจรในเขตเทศบาล ได้ขอความร่วมมือและสนับสนุนกับ สถานีตำรวจภูธรอำเภอปากซัน เกี่ยวกับการจัดระบบระเบียบการจราจรในเขตเทศบาล โดยเทศบาล สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำป้ายสัญญาณจราจร อุปกรณ์การจราจรต่าง ๆ บนท้องถนนในเขต เทศบาล ตลอดจนการรณรงค์การใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อช่วยลดอุบัติเหตุ ป้องกัน การสูญเสียทรัพย์สิน ชีวิต ร่างกายของประชาชน

ถนนจราจรสายหลัก คอ ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 5430 มีเขตทาง 15 เมตร ผิวจราจร 8 เมตร ซอย ประเภท คสล. จำนวน 22 สาย ประเภทแอสฟัลติกส์ จำนวน 15 สาย

6. การใช้ที่ดินลักษณะการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลมีรายละเอียดดังนี้

ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย เกาะกลุ่มหนาแน่นตามเส้นทางหลวงจังหวัดสาย 5430 และ ทางหลวงจังหวัดสาย 1021 ทั้งสองข้างถนน ด้านหน้าจะเป็นอาคารพาณิชย์ จากนั้นจะกระจายอยู่ตามซอยต่าง ๆ

ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม มีศูนย์กลางพาณิชยกรรมกระจุกอยู่
ประมาณตอนกลางของ ชุมชน ซึ่งจะสลับด้วยร้านค้า สถานที่ราชการ ธนาคาร ตลาด
บริเวณแนวทางหลวงจังหวัดหมายเลข 5430 และแนวทางหลวงจังหวัดหมายเลข 5310
เริ่มจากหน้าที่ว่าการเมืองปากซันเป็นต้นไป

ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม จะกระจายกันอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ในเขต
เทศบาล เช่น ร้านซ่อม รถจักรยานยนต์ ซ่อมเครื่องยนต์ โรงพิมพ์ โรงกลึง ร้านขายของชำ

ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น ซึ่งเหลืออยู่
เพียงส่วนน้อย ที่ดินประเภทสถานที่ราชการ สถานศึกษา วัด โรงพยาบาล จะมีกระจายอยู่
ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาล

ปัจจุบัน ลักษณะการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ จะมีแนวโน้ม
พัฒนาเป็นสังคม ชุมชนเมือง ซึ่งเทศบาลจะได้ดำเนินการวางแผนพัฒนาด้านการผังเมือง
เพื่อเป็นพื้นฐานและ การรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองในอนาคต ด้านเศรษฐกิจ

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

1. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/รายได้ประชากร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบ
อาชีพค้าขาย เกษตรกรรม การพาณิชย์และรับจ้าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 อาชีพค้าขายและพาณิชย์	ร้อยละ 30
1.2 อาชีพเกษตรกรรม	ร้อยละ 8
1.3 อาชีพรับราชการ	ร้อยละ 22
1.4 อาชีพรับจ้าง	ร้อยละ 27
1.5 อื่น ๆ (แม่บ้าน, นักเรียนนักศึกษา และผู้พิการ)	ร้อยละ 8

2. การเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ จะปลูกข้าว (ข้าวเหนียว, ข้าวเจ้า)
ทำไร่ ข้าวโพด ปลูกถั่ว เพาะเห็ดฟาง สวนผลไม้และประมงน้ำจืด ลักษณะการประกอบ
อาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่จะมีลักษณะต่างคนต่างทำ การรวมกลุ่มยังไม่เหนียวแน่นพอ
แรงงานที่ใช้ในการเกษตร มักจะเป็นสมาชิกในครอบครัว และอาจมีการจ้างแรงงานบ้าง
การพึ่งพาอาศัยกัน เช่น การลงแขก เกี่ยวข้าว หวานกล้า ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ
คือ ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ข้าวโพด เห็ด ถั่ว และ ผลไม้ตามลำดับ มูลค่าผลผลิตซึ่งไม่เป็นที่
พอใจของเกษตรกร มีการผูกขาดจากพ่อค้าคนกลาง และปัญหาผลผลิตทางการเกษตร
ไม่มีคุณภาพ ส่งผลให้ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

3. มีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 1 แห่ง มีสหกรณ์การเกษตรเมืองเทิง จำกัด จำนวน 1 แห่ง
4. การอุตสาหกรรม การประกอบกิจการอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมครอบครัว การใช้แรงงานภาคอุตสาหกรรมจึงเป็นสมาชิกในครอบครัว เช่น โรงงานทำถ้วยเตี้ย โรงกลิ้ง โรงพิมพ์ โรงงานวัสดุก่อสร้าง
5. การพาณิชย์กรรม/การบริการ การพาณิชย์กรรม ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย และการประกอบกิจการขนาดเล็ก การบริการมีโรงแรม/รีสอร์ท จำนวน 5 แห่ง มีสถานเริงรมย์ จำนวน 2 แห่ง
6. การท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่จะเป็นโบราณสถาน เช่น วัดสี่วิไล และบริเวณรอบนอกเขตเทศบาล ได้แก่ วัดโพธิ์ ในเขตเทศบาล จะเป็นทางผ่านของนักท่องเที่ยวที่ปากน้ำชั้น เขตน้ำสองสี จะมีนักท่องเที่ยว ที่ผ่านมาในช่วงฤดูหนาวเป็นจำนวนมาก หากเทศบาลจะพัฒนาให้เป็นจุดพักผ่อนของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นทางเลือกให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยว พักผ่อนในเขตเทศบาล อาทิ การจัดลานค้าชุมชน.สวนสุขภาพและลานกีฬา
7. การปศุสัตว์ การปศุสัตว์ของประชาชนในเขตเทศบาล โดยส่วนใหญ่จะเป็นปศุสัตว์ ในครอบครัว เช่น การเลี้ยงสุกร โค กระบือ เป็ด ไก่ ปลา ส่วนใหญ่จะเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมหลังจาก การว่างงานจากงานหลัก มีการจำหน่ายและบริโภคใช้ในครอบครัว พื้นที่การปศุสัตว์จะอยู่บริเวณ ที่อยู่อาศัยของประชาชน มูลค่าผลผลิตทางการปศุสัตว์ ขึ้นอยู่กับตลาดการรับซื้อและภาวะเศรษฐกิจ มูลค่าผลผลิตการปศุสัตว์เป็นตัวบ่งชี้ถึงภาวะเศรษฐกิจของชุมชนได้

ข้อมูลทางด้านประชากรและสังคม

1. จำนวนประชากร ลักษณะโครงสร้างประชากรโดยทั่วไป ประชากรจำนวน 2,500 คน แยกเป็น
 - ชาย จำนวน 1,192 คน
 - หญิง จำนวน 1,308 คน
 - ครึ่งเรือน จำนวน 676 ครึ่งเรือน
2. การศึกษา,ในพื้นที่เทศบาลมีโรงเรียนระดับประถมศึกษา (โรงเรียนอนุบาลปากซัน) จำนวน 1 แห่ง ระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนวิทยาไล) จำนวน 1 แห่งและวิทยาลัย จำนวน 1 แห่ง (วิทยาลัยการอาชีพเทิง)

3. ศาสนา ประชาชนในเขตเทศบาลมีการนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนา อิสลาม แต่ส่วนใหญ่ก็นับถือศาสนาพุทธ ศาสนสถาน มีจำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย

1) วัดสีวิไล

2) วัดโพธิ์

4. ขนบธรรมเนียม ประเพณีและศิลปวัฒนธรรม

1) ประเพณีสงกรานต์

2) ประเพณีแห่เทียนพรรษา

3) ประเพณีทอดกฐิน ผ้าป่าสามัคคี

4) ประเพณีลอยกระทง

5) ตักบาตรขึ้นปีใหม่

6) ตักบาตรเทโว

7) ตานก๋วยสลาก

8) แข่งเรือ

9) บายศรีสู่ขวัญ

10) เลี้ยงผี

11) สะเดาะเคราะห์

5. การสาธารณสุข มีการให้บริการด้านสาธารณสุข โดยมีสถานพยาบาล

ดังนี้

1) สถานพยาบาลเอกชน จำนวน 2 แห่ง

2) สำนักงานสาธารณสุขปากซัน จำนวน 1 แห่ง

3) โรงพยาบาลประจำอำเภอ จำนวน 1 แห่ง

4) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 2 แห่ง

6. การสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการ การให้การสงเคราะห์ประชาชน

ได้รับการสงเคราะห์ จากสำนักงานเทศบาล สำนักงานประชาสงเคราะห์อำเภอ, กิ่งกาชาด อำเภอ และส่วนราชการอื่น ๆ

7. มีสวนสุขภาพและลานไว้สำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 2 แห่ง บริเวณด้านหลังสำนักงานเทศบาล

8. การมีส่วนร่วมของประชาชน มีการแต่งตั้งตัวแทนชุมชน จำนวน 4 ชุมชน เพื่อเป็น ตัวแทนของประชาชนในชุมชนมาประสานความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของชุมชนกับ เทศบาล ให้ประสบผลสำเร็จ

9. การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิต/ทรัพย์สิน และสวัสดิการของประชาชน เทศบาลได้สนับสนุนกิจกรรมการกีฬาขององค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น มีการจัดตั้งศูนย์กีฬา เทศบาลตำบลปากซัน เพื่อรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด มีหน่วยงานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย

1) รถดับเพลิง	จำนวน 1 คัน
2) รถยนต์บรรทุกน้ำ	จำนวน 1 คัน
3) รถยนต์เคลื่อนที่เร็ว	จำนวน 1 คัน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ทรัพยากรน้ำ มีแม่น้ำจอง แม่น้ำซัน แม่น้ำห้วยบึงใช้อุปโภค บริโภค การเกษตรกรรม การประมง การคมนาคม การประปา
2. ทรัพยากรป่าไม้ อยู่บริเวณรอบนอกของเขตเทศบาลเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่ บ้านร่องริ้ว หมู่ที่ 12 อาทิตป่าห้วยป่าแดง ป่าห้วยไคร้ ป่าม่อนหินขาว
3. ทรัพยากรธรณี มีทรัพยากรธรณีที่อาจนำมาใช้ประโยชน์ได้ อาทิ หิน ดิน ททราย ซึ่งขุดลอกมาจากแม่น้ำห้วยบึง สภาพแวดล้อม

4. มีสวนสุขภาพและลานกีฬา	จำนวน 2 แห่ง
5. ข้อมูลเกี่ยวกับขยะในชุมชน	
- ปริมาณขยะในเขตเทศบาลประมาณ	จำนวน 2-3 ตัน/วัน
- สถานที่ทิ้งขยะมูลฝอย	จำนวน ประมาณ 20 ไร่
- รถขนขยะ	จำนวน 2 คัน
- คนงานเก็บขยะ	จำนวน 4 คน

ดังนั้น การบริหารการพัฒนาเมืองปากซัน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้สมดุล ซึ่งการบริหารการพัฒนาเมืองเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานภาครัฐ ทำให้กิจกรรมการพัฒนาเมืองดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนที่เหมาะสม มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เป็นไปอย่างคุ้มค่า และสามารถบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา แก้ปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้

คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนโดยส่วนรวม ทำให้เมืองอันเป็นส่วนย่อยของประเทศมีความเจริญก้าวหน้าจึงส่งผลโดยตรงต่อประเทศชาติในภาพรวม และทำให้ประชาชนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีดำเนินชีวิตอยู่ในเมืองที่น่าอยู่อาศัย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย รวมทั้งมีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เอื้ออำนวยความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

กิตติธัช อิมวัฒน์กุล (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจและประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโนนไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นและประชาชนในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโนนไทย จำนวน 9 แห่ง เพื่อนำผลการศึกษามาทบทวนที่ข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์ ประเมินผล และสรุปผลความพึงพอใจของประชาชน โดยใช้วิธีของ Taro Yamane เพื่อหาจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนทั้งหมด และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชาชนอย่างเป็นสัดส่วนเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละตำบล ไม่น้อยกว่า 398 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจึงเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้โปรแกรม SPSS เพื่อวัดค่าเฉลี่ยและการกระจายของข้อมูล จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านโครงสร้างพื้นฐานทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านถนน ด้านไฟฟ้าแสงสว่าง และด้านประปา อีกทั้งระดับความพึงพอใจของประชาชนของแต่ละตำบลในเขตอำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนต่อไป

ณัฐภาพ ยมจินดา (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การบริหารการ พัฒนาเมืองน่าอยู่ : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เทศบาลตำบลที่ตั้งอยู่ใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดสระแก้ว บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ จำนวน 32 แห่ง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และแบบง่าย ทำการศึกษาจากกลุ่มผู้บริหารเทศบาลซึ่งมีบทบาทการปฏิบัติงานการบริหาร การพัฒนาเมืองน่าอยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักการช่าง ผู้อำนวยการสำนัก ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักการคลัง ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม ผู้อำนวยการ สำนักการศึกษา ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน ผู้อำนวยการกองการแพทย์ ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และผู้อำนวยการกองการประปา ของ เทศบาลตำบลในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา จำนวนทั้งสิ้น 384 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาเมืองน่าอยู่ของเทศบาลตำบล พบว่า มี คะแนนเฉลี่ยมี การพัฒนาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน สังคมมีคะแนนเฉลี่ย สูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริการและการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกายภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์ระดับ การบริหารการพัฒนาเมืองน่าอยู่ พบว่า ระดับการบริหารการ พัฒนา ด้านการพัฒนาการ บริหาร มีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัฒนธรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ และด้าน ที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านโครงสร้าง สำหรับระดับการบริหารการพัฒนา ด้านการบริหาร เพื่อ การพัฒนา พบว่า ระดับการบริหารการพัฒนา ด้านการบริหารเพื่อการพัฒนา มี คะแนนเฉลี่ยการ ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน การพัฒนาสังคม มีคะแนน เฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาชนบท และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนา เศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการบริหาร การพัฒนาที่มีผลต่อการพัฒนาเมืองน่าอยู่ของ เทศบาลตำบล พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ สามารถอธิบายการพัฒนาเมืองน่าอยู่ของเทศบาลตำบล ประกอบด้วย การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การบริหารโครงการพัฒนา และ การพัฒนาเศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาเมืองน่าอยู่ของเทศบาลตำบล พบว่า การพัฒนาเมือง น่าอยู่ของเทศบาลตำบลในพื้นที่บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ได้รับอิทธิพลทางตรงจาก

การ บริหารโครงการพัฒนา การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การพัฒนาเมือง และ การพัฒนาชนบท

สามารถ ยิงกำแพง (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน หมู่บ้านหินหล่อง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อำเภอ ตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสอบถาม ความต้องการโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน และนำผลการสอบถามมาสร้างแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้านหินหล่อง หมู่ที่ 3 ตำบลตะเคียน อำเภอ ตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ชาวบ้านหินหล่องหมู่ที่ 3 ตำบลตะเคียน อำเภอตำบลขุนทด จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 200 คน การเก็บรวบรวม ข้อมูลทำโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความต้องการ ถนน ระบบประปา และระบบไฟฟ้าเป็นลำดับต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการออกแบบเป็นถนน คอนกรีต 2 เส้นทาง ถนนลูกรัง 1 เส้นทาง ถนนคอนกรีตเส้นที่หนึ่งอยู่ที่ปากทางบ้านหิน หล่อง หลักกิโลเมตรที่ 28 บนทางหลวงหมายเลข 201 ราคาก่อสร้าง 8.70 ล้านบาท ถนน คอนกรีตเส้นที่สองเป็นถนนเชื่อมบ้านหนองละมั่ง อยู่บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 28 บนทาง หลวงหมายเลข 201 ราคาก่อสร้าง 4.66 ล้านบาท ถนนลูกรังเป็นถนนเชื่อมบ้านกุดม่วง หลักกิโลเมตรที่ 65 บนทางหลวงหมายเลข 2256 ราคาก่อสร้าง 1.5 ล้านบาท ระบบ ประปาออกแบบเป็นสองระบบ คือ ระบบประปาบาดาลติดตั้งที่โรงเรียนหินหล่อง ราคา ก่อสร้าง 0.33 ล้านบาท และระบบถังเก็บกักน้ำคอนกรีต 100 ลูกบาศก์เมตร ติดตั้งใกล้ ประปาหมู่บ้าน ราคาก่อสร้าง 0.65 ล้านบาท ระบบไฟฟ้าส่องสว่างที่ปรับปรุงมีมูลค่า 0.62 ล้านบาท

เกษวดี เมืองศรี (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การบริหารการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา การวิจัยเรื่อง การบริหารการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉะเชิงเทรา เป็นศึกษาวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา การบริหารการพัฒนาในด้านการพัฒนาการบริหารและในด้านการบริหารเพื่อ พัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทางเศรษฐกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการบริหารการพัฒนาและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศึกษาจากประชากรวิจัยที่เป็นผู้บริหารของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งประเภทเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด ฉะเชิงเทรา จำนวน 108 แห่ง ๆ ละ 2 ท่าน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานสถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สันในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า การบริหารเพื่อการพัฒนาและด้านการพัฒนาการ บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมมีระดับการบริหารการ พัฒนาอยู่ในระดับดี โดยในด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านวัฒนธรรมองค์กร รongลงมา คือ ด้านเทคโนโลยี ส่วนในด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านโครงสร้าง ผล การศึกษา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยในเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ ด้านการก่อสร้าง ปรับปรุงสะพาน และบำรุงรักษาสะพาน ส่วนในเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดระบบผังเมือง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การบริหารการพัฒนา มีความสัมพันธ์กับการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางและทิศทางของ ความสัมพันธ์เป็นบวก

ชาคริต ชาญชิตปรีชา และชาติชัย อุดมกิจมงคล (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารการพัฒนาเมือง ของเทศบาลนคร สกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชาชนในเขตเทศบาลนครสกลนคร จำนวน 396 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารการพัฒนาเมือง ของเทศบาลนคร สกลนคร ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปาน กลาง ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเมือง รองลงมาคือ ด้านสังคม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ สภาพการบริหารการพัฒนาเมือง ของเทศบาลนครสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วน

บุคคล สามารถสรุปผลได้ดังนี้ 2.1) จำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ พบว่า สภาพการ
 บริหารการพัฒนารายด้าน ของเทศบาลนครสกลนครในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารการพัฒนาราย
 ด้าน ของเทศบาลนครสกลนคร สูงกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความ
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการเมือง โดย
 เพศหญิงมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารการพัฒนารายด้าน ของเทศบาลนครสกลนคร
 สูงกว่าเพศชาย 2.2) จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า
 สภาพการบริหารการพัฒนารายด้าน ของเทศบาลนครสกลนคร ทั้งในภาพรวม และรายด้าน
 ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน 2.3) จำแนกตามคุณลักษณะด้านรายได้ต่อเดือนพบว่า
 สภาพการบริหารการพัฒนารายด้าน ของเทศบาลนครสกลนคร ในภาพรวม ไม่มีความ
 แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านสังคม 3) ประชาชนในเขตเทศบาลนครสกลนคร ได้ให้
 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารการพัฒนารายด้าน ของเทศบาลนคร
 สกลนคร คือ เทศบาลควรให้การประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาประจำปีในแต่ละด้านเพื่อให้
 ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ตัวแทนกลุ่มชุมชนทุกชุมชน ควรประชุมปรึกษาหารือกับ
 ประชาชนในชุมชนทุกสองสัปดาห์ถึงปัญหาความเดือดร้อนแต่ละชุมชน แล้วเสนอให้ทาง
 เทศบาลนครสกลนคร นำไปพิจารณาเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาย่างทั่วถึงและรวดเร็ว
 เทศบาลควรสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในชุมชนทุกชุมชน ถึงปัญหาความเดือดร้อน
 และความต้อง ด้วยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามหรือการส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่แต่ละชุมชน
 พบปะกับประชาชน เทศบาลควรขยายการบริการระบบไฟฟ้าสาธารณะ กระจาย ให้
 เพียงพอ ได้มาตรฐาน ส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง โดยการสร้างอาชีพให้ประชาชนในชุมชนมี
 รายได้เพิ่มขึ้น จัดหาวิทยากรที่มีความรู้ในการพัฒนาอาชีพด้านต่าง ๆ อบรมประชาชนใน
 ท้องถิ่นให้สามารถเพิ่มรายได้จากอาชีพเสริม พัฒนาสวนสาธารณะและพื้นที่สีเขียวให้มี
 ความอุดมสมบูรณ์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมมืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติใน
 ท้องถิ่นส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรักษาความสะอาด ส่งเสริมให้ประชาชนให้
 ปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดอุบัติเหตุจากรถยนต์ ส่งเสริมการจัดงาน
 ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดี เพื่อให้เยาวชนได้นำไปปฏิบัติอย่าง
 เหมาะสม อนุรักษ์และเผยแพร่ ปลูกฝังศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของชาติ ศาสนา และ
 ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบและจัดบริการสวัสดิการเพื่อพัฒนาเด็ก สตรี คนชรา

ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์และผู้ด้อยโอกาสให้ทั่วถึง และเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข่าวสารให้แก่ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับการพัฒนาของเทศบาลในแต่ด้านของแต่ละงบประมาณ ซึ่งแจ้งความคืบหน้าและผลการปฏิบัติให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง 4) ระดับสภาพการบริหารการพัฒนาเมือง ของเทศบาลนครสกลนคร ที่ควรนำไปศึกษาหาแนวทางแก้ไข ปัญหาการบริหารการพัฒนาเมือง ของเทศบาลนครสกลนคร มีจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ

นิภาพรรณ เจนสันติกุล (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การพัฒนา ชุมชนและเมือง: บทสำรวจเบื้องต้น ชุมชนและเมืองเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นจากแนวคิดที่ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม” การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันจึงเกิดเป็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม พื้นที่ที่มีความหลากหลายทางกายภาพและความอุดมสมบูรณ์ พัฒนาการเกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายของผู้คนจากภายนอกหลายกลุ่มหลายชาติพันธุ์ นำมาสู่การค้าขายและตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยและเกิดสิ่งที่เรียกว่า “อารยธรรม” ดังนั้นการกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตชุมชนและเมืองให้เข้าใจ ถ่องแท้ เนื่องจากชุมชนและเมืองมีลักษณะสภาพแวดล้อม และบริบทต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้ 1) แนวทางการพัฒนาชุมชน คือ การสร้างอำนาจในการกระจายทรัพยากรในชุมชนและการสร้างความไว้วางใจของกันและกัน กระตุ้นและสร้างการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ และทำให้เกิดการยอมรับความเป็นตัวตนร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของทฤษฎีสองระบบ 2) แนวทางการพัฒนาเมือง คือ การวางแผนการใช้ที่ดิน/พื้นที่/ที่ทำงาน เพื่อจำกัดการขยายตัวของประชากรและนำพื้นที่ไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ การออกแบบอาคารหรือสิ่งก่อสร้างและวัสดุก่อสร้างที่เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ และการสร้างพื้นที่สีเขียว เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมือง โดยหลักการพัฒนาชุมชนและเมืองมีองค์ประกอบร่วมกัน 2 ประการ (1) ความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน (2) การเสริมพลังจากทุกภาคส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เนื่องจากกรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืนคือการที่ประชาชนอยู่ร่วมกับความเจริญเติบโตและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กันเพื่อประสานประโยชน์ร่วมกันในสังคมแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง

ชาติชัย อุดมกิจมงคล (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การบริหาร การพัฒนาชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 62 คน

โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการบริหารการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเมือง รองลงมาคือ ด้านสังคม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านกายภาพ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล สามารถ สรุปผลได้ดังนี้ 2.1) จำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ และด้านประสบการณ์การดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ในภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน 2.2) จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ พบว่า สภาพการบริหารการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านสังคม 2.3) จำแนกตามคุณลักษณะด้านระดับการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ (1) ด้านการเมือง และ (2) ด้านกายภาพ 3) ระดับการบริหารการพัฒนาชนบท ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดสกลนคร ที่ควรนำไปศึกษาหาแนวทางส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารการพัฒนาชนบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร มีจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านกายภาพ (2) ด้านเศรษฐกิจ และ (3) ด้านสังคม

สมภพ ทบหลง (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น เปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามขนาดหมู่บ้าน และข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน

หัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม จาก 17 หมู่บ้าน ได้มาโดยการคำนวณทางสถิติตามสูตรของ ทาโรโร่ ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.86 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับงานพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านแหล่งน้ำและชลประทาน และด้านระบบระบายน้ำ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านระบบประปาหมู่บ้าน ด้านการคมนาคม และด้านระบบไฟฟ้า ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดของหมู่บ้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะในการศึกษา คือ การก่อสร้างถนนควรก่อสร้างให้เรียบร้อยและเกิดความสะดวกสบาย ควรจัดให้มีไฟฟ้าส่องสว่างครบทุกแยก ควรมีการบริการที่รวดเร็วขึ้น ควรมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาดและราคาถูกรางระบายน้ำควรมีสภาพมั่นคงแข็งแรงขึ้น

ณัฐพงษ์ สัมฤทธิ์เดชขจร (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีศึกษาเฉพาะเขตอำเภอเมือง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชน อำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี ที่มีต่อการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความรู้และความคิดเห็น ที่มีต่อการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลจำนวน 399 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการหาค่า t-test, F-test และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทั้งนี้โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงอายุอยู่ระหว่าง 31-35 ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ที่ 3,000 บาท โดยจะมีอาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรและกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยว การบริหารจัดการและ
 อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านโครงสร้างด้านส่งเสริมสุขภาพชีวิต ด้าน
 ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม
 และการรักษาความสงบเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด ผลทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วน
 บุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การ
 บริหารส่วนจังหวัด ด้านโครงสร้างด้านส่งเสริมสุขภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน
 สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนและการ
 ท่องเที่ยว การบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้าน
 ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ 0.05

อนุวัศ สุวรรณวงศ์ และ นวิทย์ เอมเอก (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา
 แนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการ
 สาธารณะ : กรณีศึกษาเทศบาลในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ การศึกษานี้เป็นการวิจัยด้วย
 วิธีการเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะ กรณีศึกษา เทศบาลในพื้นที่อำเภอ
 หาดใหญ่ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะ กรณีศึกษาเทศบาลในพื้นที่อำเภอ
 หาดใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะ กรณีศึกษา เทศบาลในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ สรุป
 ได้ 7 แนวทาง ได้แก่ (1) การตั้งเป็นคณะทำงานร่วมระหว่างเทศบาล (2) การประสาน
 แผนปฏิบัติการภายในระหว่างเทศบาลในพื้นที่ (3) แต่ละเทศบาลมาพูดคุยและวางแผน
 ร่วมกัน (4) มีหน่วยงานกลางมาประสานการทำงานแบบความร่วมมือระหว่างเทศบาล (5)
 การทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างเทศบาล (6) หน่วยงานกำกับดูแล มาเป็นพี่เลี้ยงหรือ
 มาเป็นหน่วยงานกลางเชื่อมประสาน (7) จัดทำวาระแห่งชาติของนครหาดใหญ่ ส่วน
 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
 การจัดบริการสาธารณะ กรณีศึกษา เทศบาลในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ มี 7 ประเด็น ได้แก่
 (1) บุคลากร(ผู้ปฏิบัติงานของเทศบาล) (2) โครงสร้างองค์กร (3) วิทยาลัยและนโยบาย
 ผู้บริหาร (4) กฎหมาย(5) เทคโนโลยี (6) ประชาชนในพื้นที่ (7) อื่น ๆ ได้แก่ งบประมาณ,
 การตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

รัตนาภรณ์ นิมิตา และคณะ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การศึกษา ความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการภาครัฐ กรณีศึกษา : สำนักงานเขตดุสิต เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยนี้คือ ประชาชนผู้ใช้บริการของสำนักงานเขตดุสิต จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (T-test) และความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และ Paired Sample T-test โดยยอมรับให้เกิดความคาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 (0.05) ผลการศึกษาพบว่า 1) ประชาชนผู้ใช้บริการของสำนักงานเขตดุสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 20-30 ปี อาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีความถี่ในการเข้ารับบริการน้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง ประเภทที่รับบริการคือฝ่ายทะเบียน 2) ความคาดหวังในการใช้บริการภาครัฐ สำนักงานเขตดุสิต ความคาดหวังของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.8521) พบข้อที่มีระดับความคาดหวังสูงสุด คือ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จากการศึกษาความคาดหวังของประชาชนจากการใช้บริการสำนักงานเขตดุสิต ด้านข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ความถี่ในการเข้ารับบริการ ประเภทที่รับบริการ ที่แตกต่างกันมีความคาดหวังในการใช้บริการด้านกระบวนการให้บริการ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านระยะเวลา ด้านการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้น อายุและอาชีพที่แตกต่างกัน มีความคาดหวังในการใช้บริการแตกต่างกัน 3) ความพึงพอใจในการใช้บริการภาครัฐสำนักงานเขตดุสิต ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.6941) พบข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านกระบวนการให้บริการ จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนจากการใช้บริการสำนักงานเขตดุสิต ด้านข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ความถี่ในการเข้ารับบริการ ประเภทที่รับบริการ ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการด้านกระบวนการให้บริการ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านระยะเวลา ด้านการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกัน 4) การเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจในการใช้บริการภาครัฐสำนักงานเขตดุสิต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (มีระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ .15799) ด้านที่มีความคาดหวังและความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม พบว่า

ประชาชนมีความคาดหวังและความพึงพอใจในด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านระยะเวลา ด้านการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกัน โดยที่ประชาชนมีความคาดหวังในการใช้บริการมากกว่าความพึงพอใจในการใช้บริการจากสำนักงานเขตดุสิต ยกเว้น ด้านกระบวนการให้บริการที่ประชาชนมีความคาดหวังและความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

อำนาจ บุญรัตน์โมตรี (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การบริหารงานบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีการบริหารเทศบาลตามมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารงานสาธารณะมีความสำคัญมากในประเทศที่มีการปกครองในระบบประชาธิปไตย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีบทบาทหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ มีการบริหาร งานบริการสาธารณะท้องถิ่นมีลักษณะแตกต่างจากการบริหารงานบริการสาธารณะของรัฐบาลโดยทั่วไป ทั้งในด้านกระบวนการและผลงาน ในบทความนี้เสนอแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับมาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีการบริหารเทศบาลตามมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางและการประยุกต์ใช้ในการบริหารงานสาธารณะของเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- 1) ความหมายและลักษณะของการบริหารงานท้องถิ่น
- 2) ระบบมาตรฐานบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) การจัดทำบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน
- 4) องค์ประกอบของการจัดทำบริการสาธารณะขั้นมาตรฐาน
- 5) องค์ประกอบของการบริหารเทศบาลตามมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Markusen A. (2004, Abstract) ศึกษาเป้าหมายด้านอาชีพในการพัฒนาภูมิภาคและเศรษฐกิจชุมชนผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านแรงงานของชุมชน นำมาซึ่งการเปิดโอกาสทางการค้า และการได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ โดยกิจกรรมด้านแรงงานดังกล่าวเกี่ยวข้องกับทุนมนุษย์ซึ่งจะมีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้น และมีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่การพัฒนาเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์ในระดับน้อย ประชาชนในชุมชนหรือผู้ประกอบการภายในชุมชนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยกลุ่มคนดังกล่าวสามารถเรียนรู้กับการที่จะเป็นสมาชิกในกลุ่มอาชีพ ซึ่งการที่จะทำให้

เกิดความสำเร็จได้นั้นควรมีการวางแผนและมีนโยบายอย่างสมเหตุสมผล และมีการกำหนดเป้าหมายของการประกอบอาชีพ ได้แก่ การทำให้แรงงานมีทักษะสูงขึ้น ให้ความสำคัญกับการเติบโตของธุรกิจ การรวมกลุ่ม การมีส่วนร่วม มีการสนับสนุน การประกอบการ และการพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ ปัจจัยผลักดันในการพัฒนา มี 3 ประการ โดยประการแรกคือ ต้องมีการวางแผน เนื่องจากผู้ประกอบการยังมีความสับสนในเรื่องการก้าวสู่มาตรฐาน และการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น ประการที่สองคือ ยังไม่มีความเข้าใจในลักษณะของศักยภาพความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่นและภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่เข้าใจในห่วงโซ่อุปทานของสินค้า และประการสุดท้าย คือ ความสำคัญของความรู้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับการเลือกอาชีพให้เหมาะสม

O'Leary and Vij (2012 อ้างถึงใน พิฑูรย์ ทองฉิม, 2558, หน้า 68)

ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความร่วมมือการบริหารจัดการ พบว่า ประเด็นที่สำคัญที่สุดในการวิจัยการจัดการความร่วมมือของประชาชน และการปฏิบัติ ประกอบไปด้วย 1) ประเด็นเกี่ยวกับคำนิยาม หรือคำจำกัดความของความหลากหลายของการแข่งขัน และของการจัดการความร่วมมือ 2) การเปลี่ยนแปลงของการจัดการสาธารณะ ซึ่งการจัดการนี้สนับสนุนทำให้เกิดการจัดการความร่วมมือของประชาชน 3) “แนวคิดแบบ Da Vinci” ให้คิดนอกกรอบแบบสหวิชา 4) การจัดการกับความท้าทายของการทำงานในเครือข่าย 5) ความขัดแย้งของความสมดุล และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน 6) ปัจจัยที่ควรพิจารณาก่อนการขจัดการความร่วมมือ 7) ความสำคัญของแต่ละบุคคล 8) ความท้าทายของความเป็นผู้นำ 9) จุดอ่อนในการวิจัย การจัดการความร่วมมือ และ 10) การขาดความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎี และการปฏิบัติ สรุปว่าการศึกษา และการปฏิบัติของประชาชน ในการจัดการความร่วมมือ จะถูกแยกส่วนโดยทั่วไป กับระดับต่ำของฉันทามติ จากมุมมองของการวิจัยภาคสนาม ตามกระบวนการค้น ข้อเสนอนี้ในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ข้อตกลงในเรื่องคำจำกัดความของความร่วมมือ 2) ข้อตกลงในการจัดการความท้าทายของความร่วมมือ การวิจัย และร่วมไปถึงการปฏิบัติ คำถาม และความสำคัญ 3) แบบจำลองทางทฤษฎีที่แม่นยำยิ่งขึ้นของพฤติกรรม 4) ข้อตกลงในการวัดตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

Evangelia Petridou (2014, pp. 12–27) ที่ทำการทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะระหว่างช่วงปี ค.ศ. 2011–ค.ศ. 2012 รวมทั้งทฤษฎีใหม่ที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ. 2013 อีกด้วย ในชื่อ Theories of

the Policy Process: Contemporary Scholarship and Future Directions สามารถสรุปสาระสำคัญของทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการนโยบายสาธารณะดังนี้

1. กรอบแนวคิดเครือข่ายพันธมิตรนโยบาย (Advocacy Coalition Framework) หรือ ACF เป็นกรอบที่ถูกรนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ในตำรามากมาย ธรรมชาติในการสังเคราะห์นี้จะปรับตัวเองในการแจกแจงและศึกษาที่เน้นไปยังสิ่งที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัจเจกบุคคลที่ประกอบด้วย เหตุผลเบื้องหลังในการก่อตัวของความร่วมมือ การเรียนรู้นโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และบทบาทของนายหน้านโยบายในกระบวนการกำหนดนโยบาย

2. กรอบแนวคิดการวิเคราะห์เชิงสถาบันและการพัฒนา (Institutional Analysis and Development) หรือ IAD เป็นกรอบแนวคิดที่มีต้นกำเนิดมาจากงานของ Kiser และ E. Ostrom (1982) พยายามแสวงหาความเข้าใจอิทธิพลของสถาบันต่าง ๆ ที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล

3. กรอบแนวคิดการประกอบสร้างทางสังคม (Social Construction and Design) หรือ SCD เป็นกรอบความคิดในมุมมองเชิงปทัสฐานที่มองว่าการกำหนดนโยบายนั้นจะถูกจัดการโดยการประกอบสร้างทางสังคมที่มีประชาชนเป็นเป้าหมายและกรอบแนวคิดการออกแบบนโยบาย

4. ทฤษฎีการเว้นวรรคของดุลยภาพ (Punctuated equilibrium theory) หรือ PET เป็นทฤษฎีที่มุ่งอธิบายข้อสังเกตที่ว่ากระบวนการทางการเมืองที่กินระยะเวลายาวนานของความมั่นคงได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยจุดของความไม่สมดุล

5. ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรมและนโยบาย (Innovation and Policy Diffusion) หรือ IPD เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับเรื่องกระบวนการนำนวัตกรรมในด้านนโยบายไปใช้

6. ทฤษฎีหลายกระแสและวิวัฒนาการของผู้ประกอบการนโยบาย (Multiple Streams and the Evolution of Policy Entrepreneurship) หรือ MSEPE เป็นทฤษฎีที่ถูกพัฒนาโดย Kingdon (1984) และสังเคราะห์โดย Zahariadis (2007) ทฤษฎีหลายกระแสตั้งอยู่บนพื้นฐานของตัวแบบถึงขยชะของ Cohen, March and Olsen (1972) เป็นทฤษฎีที่พยายามจะอธิบายให้เห็นว่านโยบายที่ถูกทำโดยรัฐบาลแห่งชาติภายใต้เงื่อนไขความคลุมเครือนั้นเป็นอย่างไร

Pan, Jeh-Nan and Nguyen, Hung Thi Ngoc (2015, Abstract) ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ความพึงพอใจของลูกค้าต่อระบบการบริการสินค้า ผลการวิจัย พบว่า บริษัทผู้ผลิตควรที่จะมุ่งการเพิ่มปริมาณลูกค้าจากมุมมองของลูกค้าเองอย่างเช่น ความพึงพอใจลูกค้า และความซื่อสัตย์ต่อลูกค้าโดยการบูรณาการสินค้าและบริการใหม่ ๆ และการให้บริการที่หลากหลาย ความคุ้มค่าที่ได้จากการซื้อสินค้า ตลอดจนการพัฒนาบริการหลังการขายโดยคิดว่าลูกค้าคือหุ้นส่วน นอกจากนี้ การจัดหมวดหมู่ก็เป็นสิ่งสำคัญและการปรับปรุงให้สามารถเข้ากับสื่อกิจกรรมวางแผนการให้บริการโดยการฝึกผู้จัดการและการจัดลำดับความสำคัญเพื่อการตัดสินใจในการที่จะพัฒนาโครงการต่อไป และผลกระทบที่เกิดจากทรัพยากรมนุษย์ของพวกเขาคือหลักเกณฑ์ที่สำคัญต่อการพัฒนากิจกรรมทางธุรกิจ โดยการแยกแยะกฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์ และความสัมพันธ์ระหว่างกันของพวกเขา ผลจากการวิจัยของเราได้ช่วยบริษัทผู้ผลิตเสริมสร้างธุรกิจของพวกเขาทั้งในมุมมองด้านการเงินและไม่เกี่ยวกับการเงิน พวกเขายังสามารถที่จะนำส่วนนี้ไปเป็นไกด์ไลน์และอ้างอิงสำหรับการผลิตของพวกเขาเพื่อที่จะมีผลสัมฤทธิ์ความพึงพอใจของลูกค้าต่อระบบการบริการสินค้าเพิ่มขึ้น

จากการที่ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ว่า การบริหารการพัฒนาเมืองนั้น เป็นแนวทางหรือวิธีการหนึ่งของการบริหารภาครัฐที่หน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้ในการบริหารราชการ โดยเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพัฒนา รวมทั้งการพัฒนาหรือปรับปรุงการบริการงานภายในหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ กระบวนการ และบุคคลโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อขับเคลื่อนและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการราชการ รวมทั้งเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับ มิติของการบริหารการพัฒนาเมือง ของของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2553, หน้า 59-65) มาประยุกต์และบูรณาการ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อตอบคำถามการวิจัย อันประกอบไปด้วย 1) การบริหารการพัฒนาเมืองด้านสังคม 2) การบริหารการพัฒนาเมืองด้านเศรษฐกิจ 3) การบริหารการพัฒนาเมืองด้านการเมือง และ 4) การบริหารการพัฒนาเมืองด้านกายภาพ